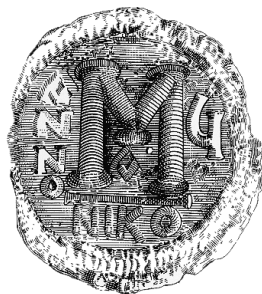

Народна банка на Република Македонија

**Месечна информација
08/2010**

септември, 2010 година

С О Д Р Ж И Н А

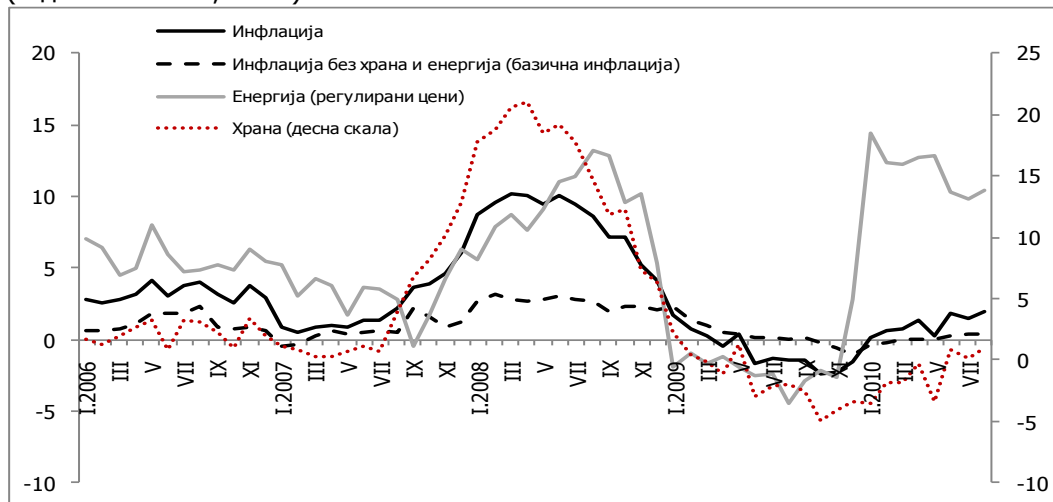
1. ЦЕНИ.....	3
2. ПЛАТИ И ВРАБОТЕНОСТ	5
3. ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ	7
4. БИЛАНС НА ПЛАЌАЊА	13
5. МОНЕТАРНИ АГРЕГАТИ.....	24
6. КРЕДИТИ НА БАНКИТЕ	27
7. КАМАТНИ СТАПКИ	29
СТАТИСТИЧКИ ПРИЛОГ	33

1. ЦЕНИ

По намалувањето во претходниот месец, нивото на **потрошувачките цени** во август 2010 година се зголеми за 0,1% на месечна основа. Минималното зголемување на општото ниво на цените главно произлегува од нагорната корекција на цената на топлинската енергија¹, како и од минималниот пораст на цените на храната (главно поради повисоките цени на маслото за јадење за 10,8% и јајцата за 1,9%, во услови на сезонско намалување на цените на свежото овошје и зеленчук). Позабележително намалување во август имаше и кај цените на нафтените деривати. **На годишна основа**, индексот на трошоци на живот повторно умерено се зголеми и оствари раст од 1,9% (1,5% во јули 2010 година), што се должи на засилениот позитивен придонес на цените на храната. Движењата на годишната стапка на инфлацијата услови мало засилување и на **просечната стапка на инфлација**, којашто во првите осум месеци на 2010 година изнесува 1,0% (0,9% за првите седум месеци).

Базичната инфлација² (инфлација без храна и енергија) бележи годишен пораст од 0,4% и е на непроменета во однос на јули. Анализирано по компоненти, забележано е мало забрзување на растот на цените на услугите за култура и разонода, но тоа е речиси во целост надоместено од падот на цените кај сообраќајните и ПТТ-услугите. Сите останати главни групи производи се без позначителни промени на ценовните нивоа.

Графикон 1
Вкупна и базична инфлација
(годишни стапки, во %)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и НБРМ.

¹ На 29 јули 2010 година, Регулаторната комисија за енергетика донесе одлука за зголемување на цената на испорачаната топлинска енергија од „Скопје Север“ АД-Скопје и „Топлификација“ АД-Скопје за 15% и 11,3%, соодветно, што стапи на сила на 1. август 2010 година. Порастот на цената на топлинската енергија се одрази со месечен пораст на цените во категоријата „огрев и осветление“ од 1%, чиј придонес за вкупната месечна инфлација изнесува 0,1 процентен поен.

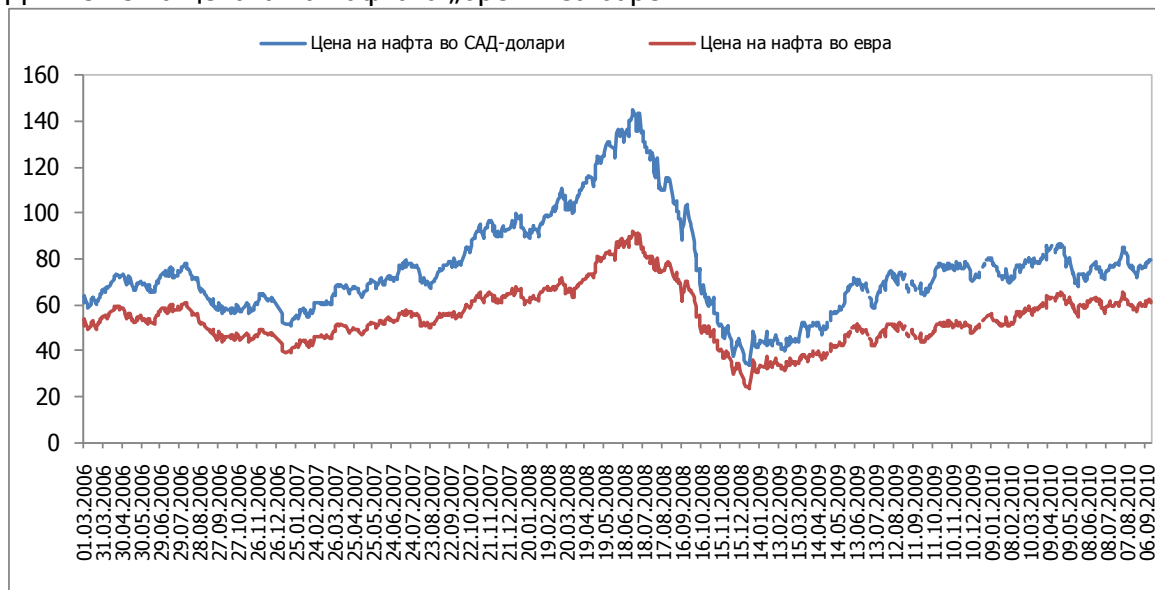
² Пресметките се правени според новите пондери. Во јануари 2010 година, ДЗС изврши редовно усогласување на пондерите во ценовниот индекс, при што пондерот на категоријата исхрана е намален за 2,0 процентни поени.

Во првите два месеца на третиот квартал, годишната стапка на инфлација изнесува 1,7%, во просек, што е идентично со проектираната годишна стапка за третиот квартал на 2010 година (1,7%). Притоа, со оглед на тековните остварувања, можно е незначително нагорно отстапување од проекцијата на третиот квартал.

Просечната цена на нафтата во август 2010 година достигна 78,4 САД-долари за барел, што претставува месечен раст од 4,9%. Растот главно се должи на високото ниво на цената во првата декада од месецот, имајќи предвид дека во преостанатите две декади цената речиси постојано се намалуваше, под влијание на јакнењето на вредноста на американскиот долар и показателите за бавното закрепнување на глобалната економија и слабата побарувачка за нафта. Ваквиот тренд траеше сè до последните денови од месецот, кога повторно дојде до благ пораст на цената на нафтата на светските берзи. Нагорниот тренд продолжи и во септември, при што во периодот 30.08-10.09.2010 година просечната цена од типот „брент“ изнесуваше 77,1 САД-долари за барел, што е повисоко за 2,7%, во споредба со претходниот двонеделен период. Во услови на речиси непроменета вредност на денарот во однос на американскиот долар, Регулаторната комисија за енергетика (РКЕ) на 13 септември 2010 година донесе одлука за зголемување на рафинериските и на малопродажните цени на нафтените деривати во просек за 3,13% и за 2,25%, соодветно. **Во однос на најновите остварувања во последната недела** (13-16 септември), цената на нафтата од типот „брент“ дополнително се зголеми и во просек изнесува 79,4 САД-долари за барел.

Графикон 2

Движење на цената на нафтата „брент“ за барел

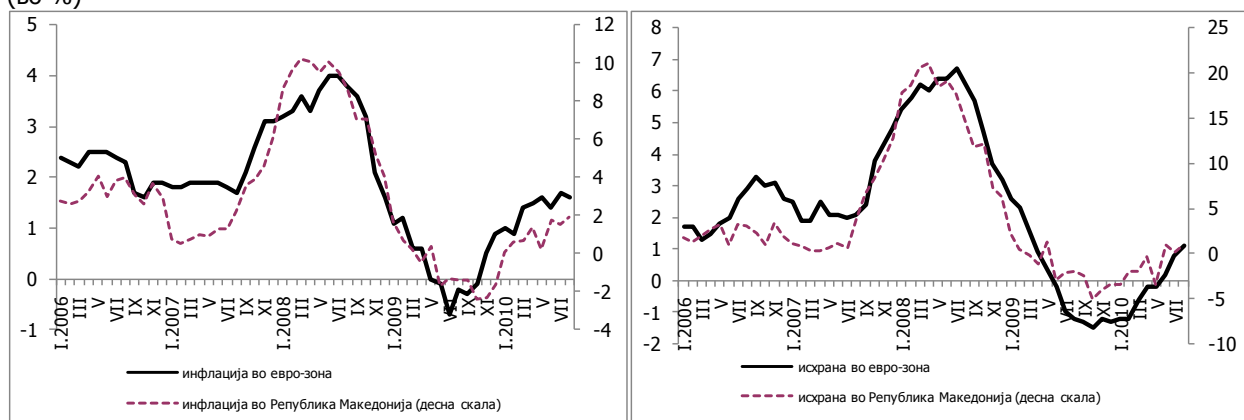
Извор: Управа за информации за енергетиката (The Energy Information Administration) - Статистичка агенција на Министерството за енергетика на САД.

Во август 2010 година, нивото на **потрошувачките цени во евро-зоната** се зголеми за 0,2% на месечна основа, главно заради повисоките цени на облеката, како и заради повисоките цени на пакет-аранжманите и на авионскиот превоз. Годишната стапка на инфлација во евро-зоната изнесува 1,6% во август (1,7% во јули), во услови на пораст

на цените на горивата за транспорт (согласно со ниската цена на суровата нафта во претходната година), на зголемената цена на нафтата за домаќинство, како и заради повисоките цени на зеленчукот и на тутунот. Позабележително намалување на цените е забележано кај телекомуникациските услуги. Просечната стапка на инфлација во евро-зоната во периодот јануари - август 2010 година изнесува 1,4%.

Графикон 3

Годишни стапки на инфлација и цени на исхрана во евро-зоната и во Македонија (во %)

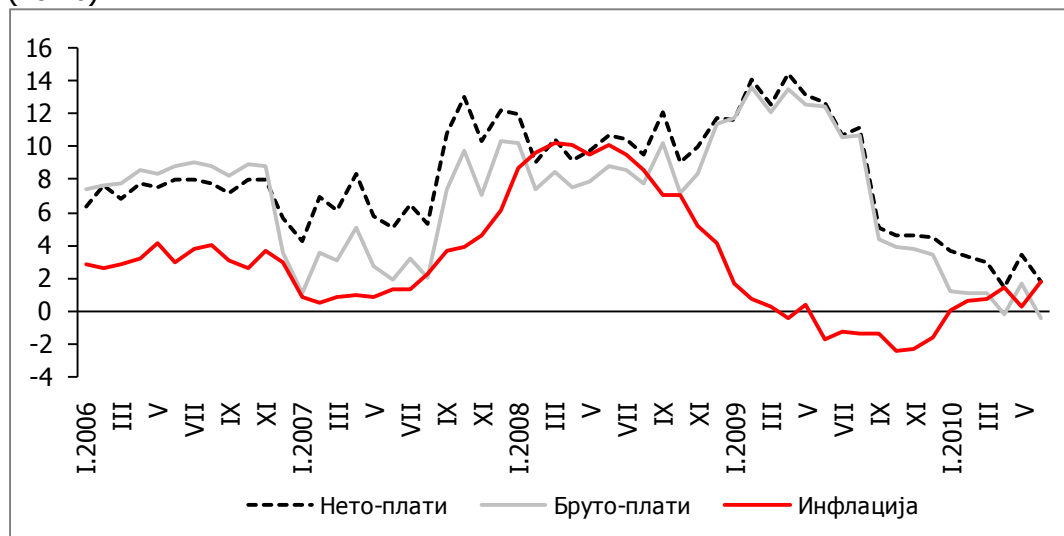
Извор: Еуростат и ДЗС.

2. ПЛАТИ И ВРАБОТЕНОСТ

Во јуни 2010 година, **нето и бруто-платите бележат номинален месечен пад од 1,8%**. Падот е очекуван и главно претставува нормализирање на нивото на просечната плата по исплатите на бонуси во претходниот месец во одредени сектори. При месечна инфлација од 0,2%, реалниот пад на платите е поголем и изнесува (2%). Анализирани по одделни сектори, пад се забележува кај нето-платата во сите три сектори: кај земјоделството од 1,7%, кај индустријата од 0,6% и кај услугите од 1,4%. На ниво на гранки, месечен пораст е забележан единствено кај платите во градежништвото (5,6%), кај трговијата (3%), кај финансиското посредување (0,8%), како и минимален пораст на платите во образованието (0,1%). Сите останати гранки бележат месечно намалување на просечната нето-плата. Најголемо намалување е забележано кај сообраќајот и врските (7,7%), како и кај хотелите и рестораните (5,6%).

Графикон 4

Годишни стапки на раст кај платите* и инфлацијата
(во %)

* За 2009 година, прикажани се коригираните стапки на раст.

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и пресметки на НБРМ.

На годишно ниво, нето-платата е номинално повисока за 1,8% (со тоа, стапката на раст во јуни бележи забавување во однос на просечната годишна стапка на раст на нето-платата којашто за првите пет месеци изнесува 2,9%), додека во реални износи покажува стагнација. Бруто-платата во јуни 2010 година е пониска за 0,5%, во однос на платата од јуни 2009 година (за разлика од јунскиот пад, бруто-платата во првите пет месеци бележи просечна годишна стапка на раст од 1%), додека во реални показатели падот изнесува 2,2%. **Во однос на декември 2009 година**, во јуни 2010 година просечната нето-плата има номинален пад од 0,3%, додека бруто-платата е пониска за 1,9%. **Збирно**, во првата половина од годината, нето и бруто-платите номинално се повисоки за 2,7% и 0,7%³, соодветно. Во реални износи, номиналната нето-плата е повисока за 1,9%, додека бруто-платата бележи минимален реален пад од 0,1%.

³ Разликата во стапката на раст на нето и бруто-платите се должи на следниве измени: придонесот за пензиско осигурување од постојните 21,2% во 2008 година се намали на 19% во 2009 година, односно на 18% во 2010 година; придонесот за здравствено осигурување се намали од 9,2% во 2008 година на 7,5% во 2009, односно на 7,3% во 2010 година. Придонесот за вработување од 1,6% во 2008 година се сведе на 1,4% во 2009, односно на 1,2% во 2010 година. Дополнителниот придонес за професионално здравствено осигурување од 0,5% станува задолжителен, односно од 2009 година се вклучува во групата на задолжителни социјални придонеси (во 2010 година оваа стапка останува непроменета). Придонесот за водостопанство од 0,2% од 2009 година престанува да се пресметува.

Графикон 5
Просечна нето-плата по сектори
(годишни промени, во %)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и пресметки на НБРМ.

3. ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ

Обемот на индустриското производство во јули 2010 година оствари месечен раст од 1,2% (1,4% според сезонски прилагодените податоци). Со тоа, индустријата веќе пет месеци во континуитет се одржува во зоната на позитивни месечни остварувања (како според неприлагодените, така и според сезонски прилагодените податоци). Растот во најголем дел се должи на зголеменото производство на облека и доработки на крзно (придонес од 3,9 п.п., при зголемен извоз⁴), како и на прехранбени производи и пијалаци⁵ (придонес од 1,7 п.п.), при пораст кај вкупно единаесет од дваесет и четири гранки.

Позитивни придвижувања во индустријата се забележани и на годишна основа. Годишната стапка на раст во јули изнесува 8,3%, што претставува засилување во однос на јунската стапка, кога за првпат во 2010 година индустриското производство забележа позитивна годишна промена. И во јули, исто како и во јуни, позитивните остварувања кај индустријата во најголем дел се должат на зголеменото производство на електрична енергија, со годишен раст од 35,1% (придонес од 3,3 п.п.). Висок раст во јули се забележува и кај производството на облека и кај производството на основни метали (придонес од 2,3 п.п. и 1,9 п.п., соодветно). Од друга страна, најзначаителен годишен пад во јули има кај производството на хемикалии и хемиски производи и кај производството на тутунски производи (придонес од -0,7 п.п. и -0,6 п.п., соодветно). Свкупно, годишен раст во јули имаат петнаесет од дваесет и четири гранки (72,4% од индексот, што

⁴ Извозот на облека во јули е номинално повисок за 18,4% во однос на јуни, а на природното и вештачко крзно за 11%.

⁵ Порастот во позначителен дел произлегува од вообичаениот сезонски пораст на производството на пиво и освежителни пијалаци во летниот период.

претставува значително поповолна распределба на позитивните остварувања, за разлика од јунските единаесет гранки, или 44% од индексот). Со тоа, **во првите седум месеци од годината**, збирниот пад на индустриското производство се сведе на 3,3% (наспроти падот од 5,3% во првото полугодие). Сепак, и покрај индикациите и очекувањата за најверојатно одржување на поволните месечни трендови кај индустриското производство и во преостанатите месеци од годината, задржувањето на темпото на закрепнување на годишна основа е неизвесно, имајќи ја предвид високата споредбена основа кон крајот на третиот и во текот на целиот последен квартал на 2009 година.

Графикон 6

Индекс на индустриското производство
(месечни нивоа, 2005=100)

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Од аспект на оцените на раководителите од преработувачката индустрија⁶ за нивната тековна економска состојба, по значителното подобрување во претходниот месец, во јули тие бележат натамошно подобрување, но со значително послаб интензитет. Воедно, просечното искористување на производствените капацитети од март наваму покажува постојан тренд на пораст и во јули е на највисокото ниво од 2009 година наваму (59,6%). Недоволната странска побарувачка во јули е посочена како видно помалку значаен ограничувачки фактор за зголемување на производството на деловните субјекти, што покажува дека заживувањето на домашната економија сепак е условено од закрепнувањето на светската економија. Сепак, очекувањата на раководителите на деловните субјекти од преработувачкиот сектор за обемот на производство во следните три месеци се понеповолни од претходните неколку месеци, а истиот тренд се забележува и кај очекувањата за продажните цени на нивните производи.

Останатите сектори од економијата, во јуни 2010 година бележат позитивни месечни поместувања. Прометот во трговијата на големо и на мало

⁶ Од Анкетата за деловните тенденции во преработувачката индустрија на ДЗС од јули 2010 година.

во јуни бележи раст од 9,5% и 1,6%, соодветно, во однос на мај (4,8% и 0,9% според сезонски прилагодените податоци). Подобрување на состојбата се забележува и од годишните стапки, според кои прометот во трговијата на големо и на мало бележат раст од 9,2% и 13,5%, соодветно (8,8% и 11% во мај, соодветно). Кај **телекомуникациите**, во јуни е забележано значително забавување на месечната стапка на раст (0,4% во јуни во споредба со 1,7% во мај) според неприлагодените податоци (додека пад од -0,6% според сезонски прилагодените податоци). На годишна основа, телекомуникациите и натаму бележат висок раст, којшто во јуни изнесува 17,1%. **Градежништвото**, по падот во мај, во јуни се врати на патеката на позитивни месечни остварувања (месечен пораст од 10,5%, односно 9,3% според сезонски прилагодените податоци). Сепак, годишната стапка ја продлабочи негативната динамика (пад од 21,7% во јуни, наспроти годишниот пад од 16,7% во мај). **Во вториот квартал на 2010 година, со исклучок на градежништвото, споменатите сектори покажуваат позитивни годишни стапки на промена, со тенденција за забрзување на позитивната динамика.** Така, во вториот квартал трговијата на големо и на мало забележаа годишен раст од 10,5% и 7,7%, соодветно (годишен раст од 5,7% и 1,4%, соодветно во првиот квартал), телекомуникациите бележат раст од 18,8% (17,3% во првиот квартал), за разлика од градежништвото, коешто забележа пад од 7,4% (годишен раст од 7,6% во првиот квартал) во споредба со истиот период од 2009 година.

Графикон 7

Годишни стапки на раст кај одделни сектори од економијата
(во проценти)

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

По јунскиот пораст, во јули вредноста на издадените одобренија за градење повторно забележа пад од 10,4% на годишна основа. Падот во целост се должи на намалувањето на вредноста на издадените одобренија за високоградба (за 12,7%), како најголема категорија, којашто забележа пад и во претходниот месец (за 1,4%). Кај оваа категорија е забележан раст на месечна основа, што би можело да е сигнал за извесно заживување на побарувачката во оваа сфера. На веројатно заживување на градежната активност во периодот што следува укажува и поголемата вредност на издадените одобренија за реконструкција (од 18,1%), како и растот кај нискоградбата (од 74,8%).

Расположливите податоци за индикативните категории за економската активност, во второто тримесечје покажуваат дека движењата се релативно блиски до јулската проекцијата за вториот квартал, според којашто се очекува раст на БДП од 0,5%.

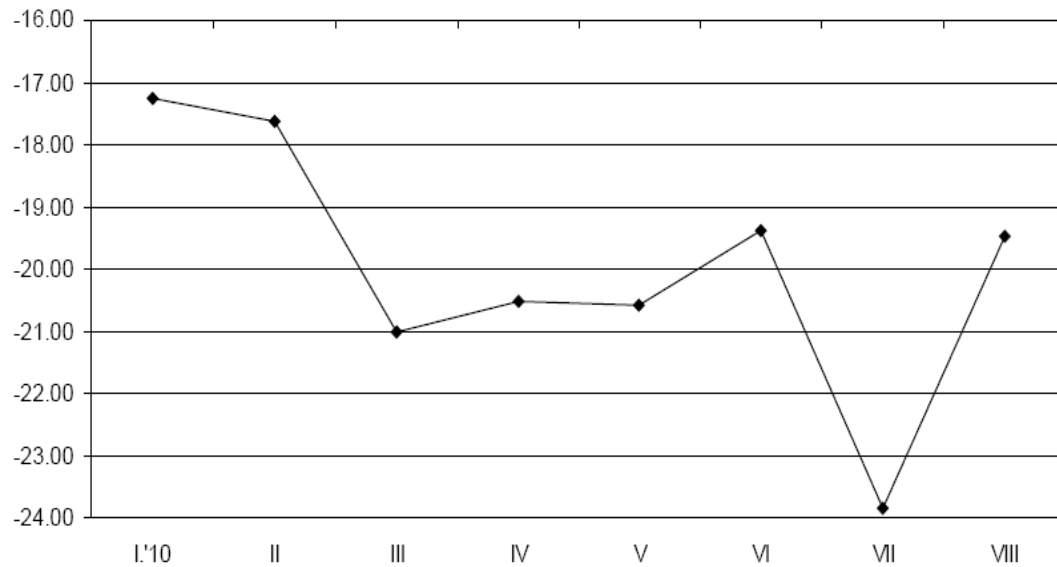
Во август беше забележано нагорно поместување кај **показателот на доверба на потрошувачите**⁷ во однос на јулското ниво, што произлегува од попозитивните видувања на потрошувачите во поглед на финансиската и економската состојба на домаќинствата, како и во поглед на прилагодувањето на пазарот на труд, односно значително се намалува бројот на домаќинства со очекувања за зголемување на стапката на невработеност во следните дванаесет месеци. Од друга страна, потрошувачите изразуваат поголем песимизам во врска со веројатноста да се заштеди во следните дванаесет месеци. Ваквите придвижувања кај показателот на доверба укажуваат на тоа дека може да се очекува извесно, иако не многу силно, заживување на личната потрошувачка во следниот период.

⁷ Од Анкетата за мислењето на потрошувачите на ДЗС од август 2010 година.

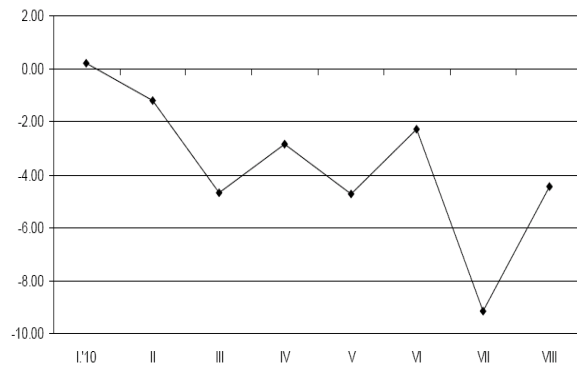
Графикон 8

Показател на довербата на потрошувачите⁸

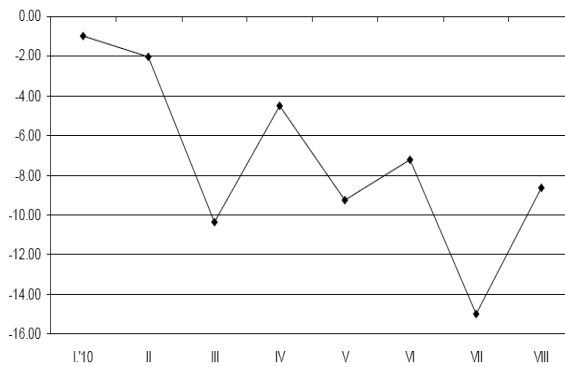
Индикатор на доверба на потрошувачите
Consumer confidence indicator

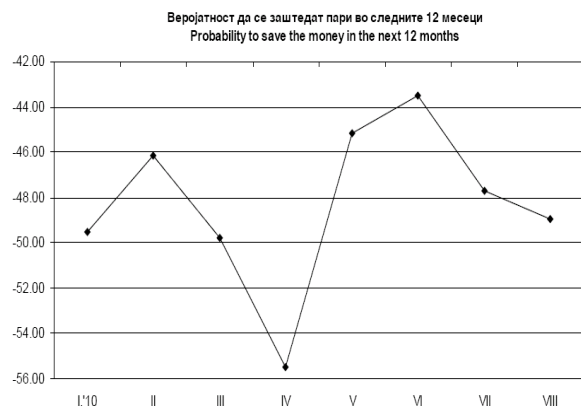
Очекувана финансиска состојба на домаќинствата во следните 12 месеци
Expected financial situation of the households in the next 12 months

Очекувана економска состојба во следните 12 месеци
Expected economic situation in the next 12 months

⁸ Показателот на доверба во Анкетата за мислењето на потрошувачите се пресметува како аритметичка средина од **балансите** (изразени во процентни поени) на одговорите на прашањата за финансиската состојба на домаќинствата, општата економска состојба на земјата, очекувањата за невработеноста и штедењето во следните дванаесет месеци.

Извор: Државен завод за статистика.

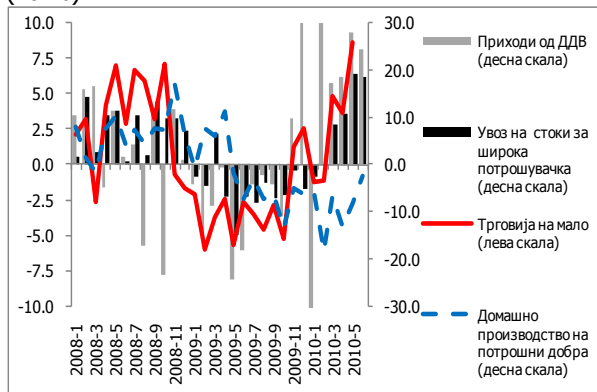
Според расположливите податоци за индикативните категории за личната потрошувачка, во вториот квартал на 2010 година се забележани позитивни поместувања. Така, во второто тримесечје, приходите од ДДВ бележат значителен раст од 23,1% (-0,1 во претходниот квартал), а засилување на растот бележи увозот на стоки за широка потрошувачка од 16,1% (2,4% во првиот квартал). Во вториот квартал на 2010 година, трговијата на мало има реален годишен раст од 6,5%, што претставува засилување на растот во споредба со првиот квартал (0,9%). Реален раст забележаа и просечната исплатена нето-плата (од 1,1%) и приватните трансфери од странство (од 32,9%). Единствено домашното производство на стоки за потрошувачка во второто тримесечје оствари годишен пад од 8,1%. Според проекциите од јули, се очекува дека личната потрошувачка ќе забележи благо годишно намалување од 0,5%. **Се очекува дека ќе има натамошно влошување на инвестициската активност во вториот квартал** во услови на значително намалување кај државните капитални инвестиции во вториот квартал, со реален пад од 26,5% (наспроти растот од 24% во првиот квартал), реален пад кај странските директни инвестиции од 83,4%, реален пад од 8,4% кај извршените градежни работи, како и пад но со намален интензитет кај домашното производство и увозот на инвестициски добра, од 24,9% и 12,5%, соодветно. Истовремено, приходите од данок на добивка имаат незначително нагорно поместување (реален раст од 0,3% во вториот квартал, наспроти падот од 56,2% во првиот квартал⁹). **Оцената за јавната потрошувачка во вториот квартал е дека таа има умерен негативен придонес за економскиот раст. Кај нето-извозот,** во второто тримесечје е забележан посилен номинален годишен раст на увозот за разлика од извозот, со што е забележано проширување на трговскиот дефицит.

⁹ Според првичните оценки, ефектот од приходите на данокот на добивка врз инвестициите се пренесува со временско задоцнување од едно тримесечје.

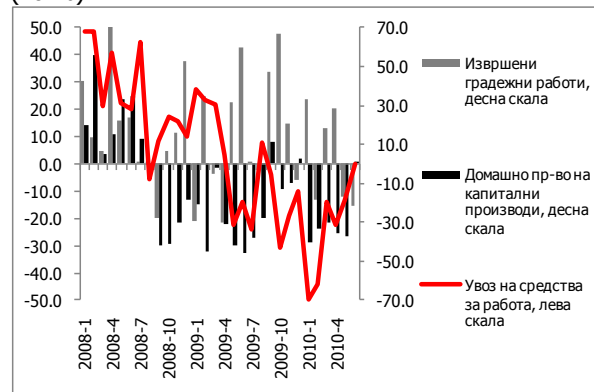
Графикон 9

Движења на индикативните категории за расходните компоненти на БДП

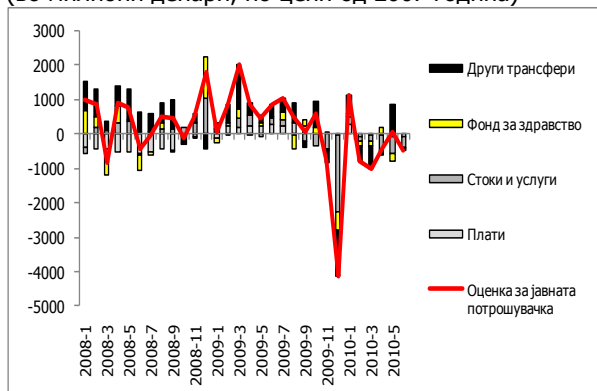
Лична потрошувачка, годишни реални промени
(во %)

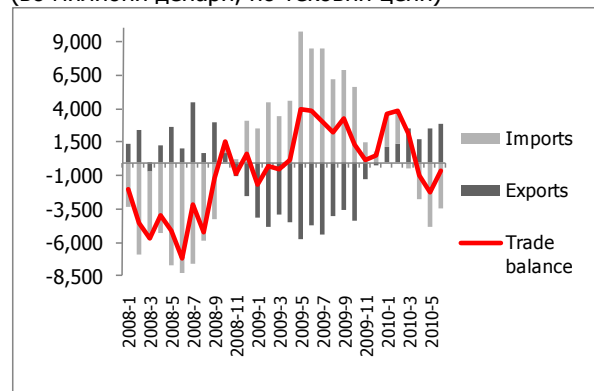
Бруто-инвестиции, годишни реални промени
(во %)

Расходи од буџетот, годишни реални промени
(во милиони денари, по цени од 2007 година)

Нето-извоз, годишни номинални промени
(во милиони денари, по тековни цени)

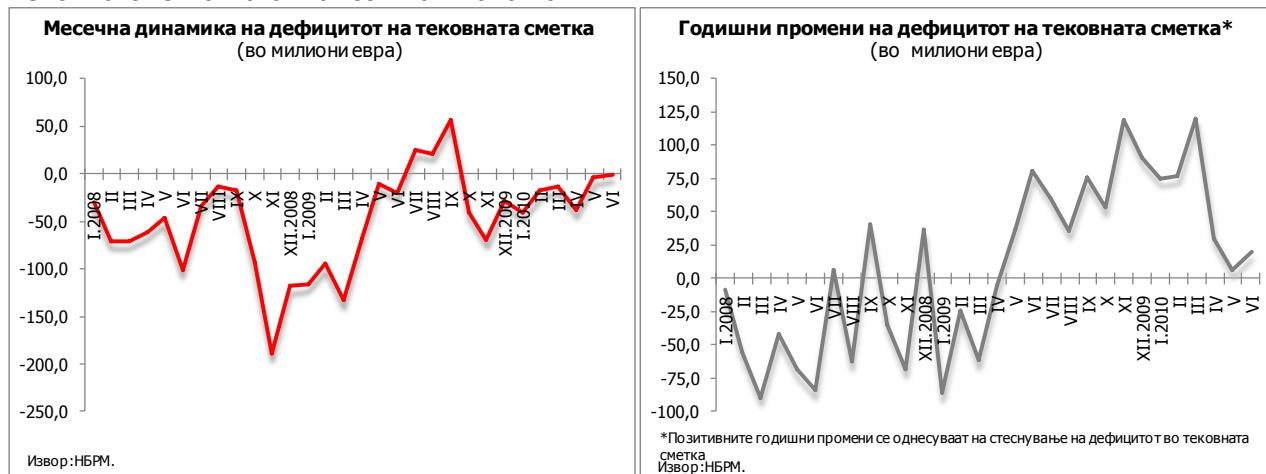
Извор: Државен завод за статистика, Министерство за финансии и пресметки на НБРМ.

4. БИЛАНС НА ПЛАЌАЊА

Во второто тримесечје на 2010 година, дефицитот во тековната сметка на билансот на плаќања изнесуваше 44,9 милиони евра (или 0,6% од БДП), што претставува преполовување на дефицитот во однос на истиот квартал од 2009 година. Во најголем дел, стеснувањето на дефицитот на тековната сметка се должи на повисоките нето-приливи од тековните трансфери (за 1,1 п.п. од БДП), додека трговскиот дефицит забележа проширување од 0,6 п.п. од БДП на годишна основа. Умерен придонес во подобрувањето на салдото на тековната сметка имаше и суфицитот забележан кај подбилансот на услугите (од 0,3% од БДП), додека дефицитот кај доходот остана речиси непроменет во однос на претходната година.

Графикон 10

Тековна сметка на билансот на плаќања

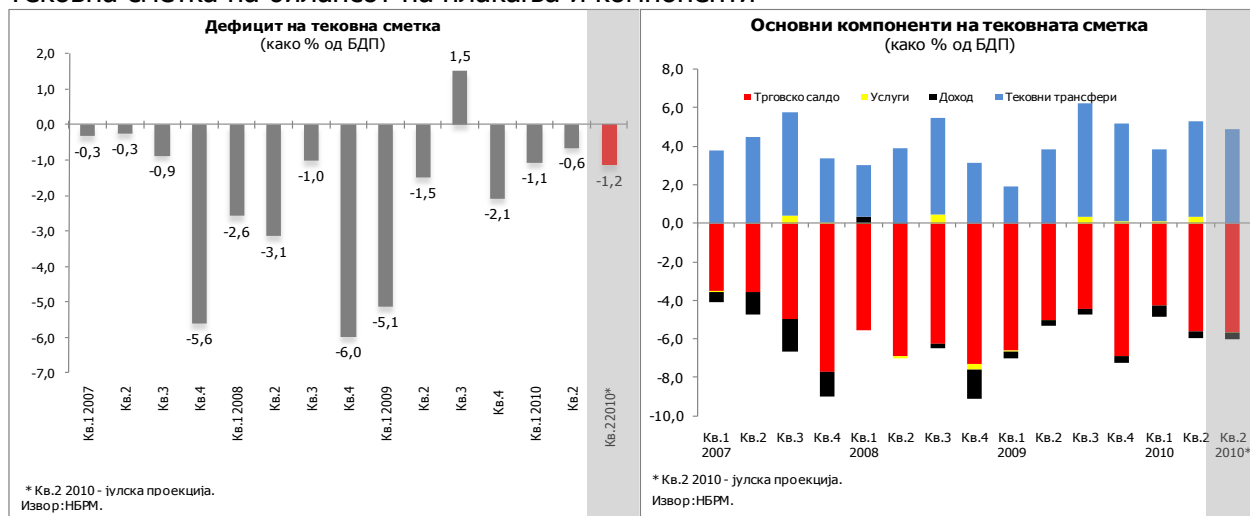
Кај капиталната и финансиската сметка (без официјалните резерви), во вториот квартал на 2010 година беа остварени нето-приливи од 81,7 милиони евра (или 1,2% од БДП). Капитални нето-приливи се остварени врз основа на задолжување во странство, странски директни инвестиции и трговски кредити, додека нето-одливи се забележани врз основа на валути и депозити и портфолио-инвестиции. *Структурната анализа* покажува дека, кај заемите, коишто изнесуваат 97,2 милиона евра, околу 64% од вкупното задолжување се однесува на кредитирањето на долг рок, во чии рамки во овој период најзастапени се повлечените средства од страна на банкарскиот сектор, додека кај краткорочните кредити е задолжувањето на останатите сектори (во чии рамки спаѓаат и јавните претпријатија). Кај странските директни инвестиции во износ 71,4 милиони евра, најголемиот дел (65,6%) произлегува од меѓукомпанискиот долг, односно од кредитите одобрени од страна на директните инвеститори. *На годишна основа*, подобрената состојба на капиталната и финансиска сметка (за 28,2%) во најголем дел произлегува од зголеменото нето-задолжување врз основа на заеми, односно раст на нето-приливите од заеми за 103,5 милиони евра (со речиси подеднаква рочна распределба). Значителен годишен пораст имаат и нето-приливите од трговските кредити (за 27,8 милиони евра), додека врз основа на валути и депозити беа забележани високи нето-одливи (раст од 121,2 милиона евра на годишна основа).

Во споредба со проекцијата на Билансот на плаќања од јули 2010 година, остварениот дефицит на тековната сметка во второто тримесечје на годината изнесува 55,9% од планираниот износ за истиот период. Ваквото позитивно отстапување од проекцијата во најголем дел се должи на остварениот суфицит кај услугите, наспроти очекуваниот мал дефицит кај оваа категорија. Кај капиталната и финансиска сметка, остварените нето-приливи се во согласност со износот проектиран за второто тримесечје од 2010 година.

Во првата половина на 2010 година, дефицитот на тековната сметка на билансот на плаќања изнесуваше 119 милиони евра или 1,7% од БДП, што во споредба со истиот период од 2009 година претставува значително стеснување од 4,9 п.п. од БДП. Позитивната промена на тековната сметка во најголем дел се должи на базниот ефект, односно на високата споредбена основа од претходната година (особено во првиот квартал од годината), кога тенденциите во надворешната размена сè уште беа во полза на увозот, при веќе намален извоз, и кога динамиката на приватните трансфери беше исклучително неповолна. Следствено, придонесот на нето-приливите врз основа на тековни трансфери е позитивен и изнесува 2,9 п.п. од БДП, додека стеснетиот трговски дефицит има позитивен придонес од 1,8 п.п. од БДП. Според најновите податоци за **менувачкиот пазар** во август 2010 година, остварен е нето-откуп на девизи во износ од 106,5 милиони евра, што претставува пораст од 4,8% на годишна основа. Во споредба со јулската проекција, нето-приливите на менувачкиот пазар во периодот јули-август 2010 година претставуваат 79,7% од нето-ефективата планирана за третиот квартал на годината, што укажува на можно натфрлање на проекцијата. На збирна основа, во периодот јануари-август откупот на менувачкиот пазар достигна 643 милиони евра и забележа годишен раст од 47,9%.

Графикон 11

Тековна сметка на билансот на плаќања и компоненти

Во првата половина на 2010 година, нето-приливите на капиталната и финансиска сметка (без официјалните резерви) изнесуваа 132,2 милиона евра, или 1,9% од БДП (наспроти 2% од БДП во истиот период од претходната година), со што овозможија целосно покривање на дефицитот на тековната сметка, но и дополнителен раст на девизните резерви. Најголемиот дел од капиталните приливи произлегоа од странските директни инвестиции, во износ од 1,7% од БДП, пред сè како резултат на нето-приливите од меѓукомпанискиот долг и реинвестираната добивка. Значителен дел од нето-приливите исто така беа остварени и врз основа на заеми и останати инвестиции (од 1% и 0,4% од БДП, соодветно). Наспроти тоа, во овој период кај позицијата „валути и депозити“ беа забележани високи нето-одливи (од 1,1% од БДП, коишто беа водени во најголем дел од намалените девизни средства на останатите сектори). На годишна основа, нето-приливите на капиталната и финансиска сметка се минимално пониски (за 6 милиони евра), во споредба со 2009 година. Притоа, значително повисоките нето-одливи кај валутите и депозитите и пониските нето-приливи кај трговските кредити беа надоместени од страната на зголеменото задолжување во странство и во помал дел од пониските нето-одливи врз основа на портфолио-инвестиции и порастот на останатите краткорочни обврски на „останатите сектори“¹⁰.

На 31.08.2010 година, нивото на бруто девизните резерви достигна 1.718,7 милиони евра, што претставува пораст од 121,2 милиона евра во однос на крајот на 2009 година.

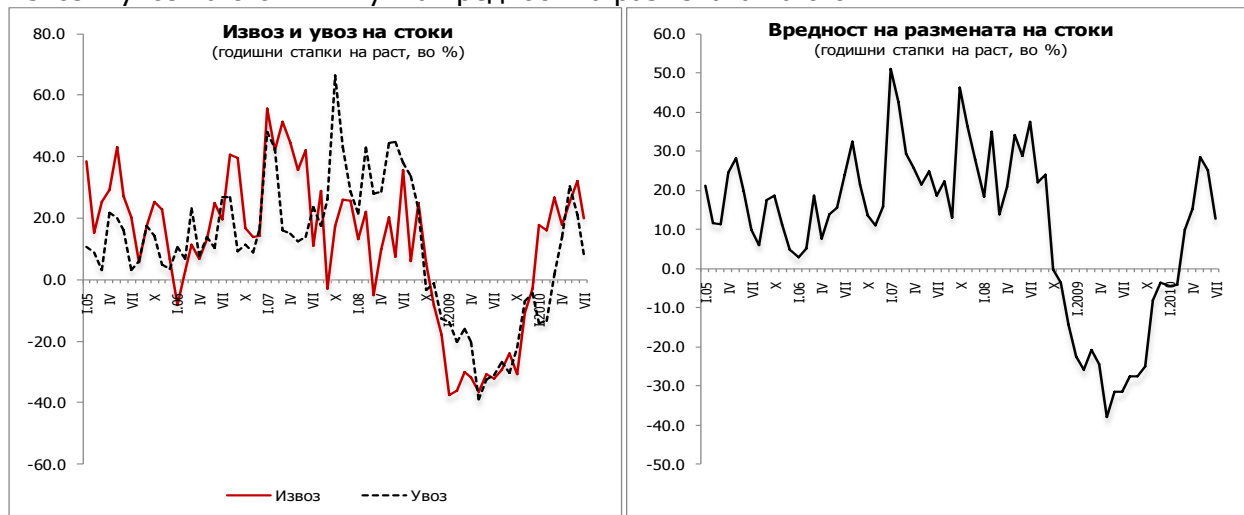
Согласно со најновите податоци од надворешнотрговската размена, во јули 2010 година вкупната размена на стоки за првпат од февруари забележа месечно намалување (од 3,5%), во услови на поголем пад на увозот во споредба со падот на извозот на стоки. На годишна основа, трговската рамена на стоки се зголеми за 12,7%, како резултат на значителниот раст на извозот и на увозот. Стапката на покриеност на

¹⁰ Во „останати сектори“ во економијата спаѓаат: небанкарски финансиски посредници, нефинансиски трговски друштва, домаќинства и непрофитни институции.

увозот со извоз во јули изнесуваше 64,8% (највисоко ниво од октомври 2009 година натаму), што претставува годишно подобрување за 6,4 процентни поени.

Графикон 12

Извоз и увоз на стоки и вкупна вредност на размената на стоки

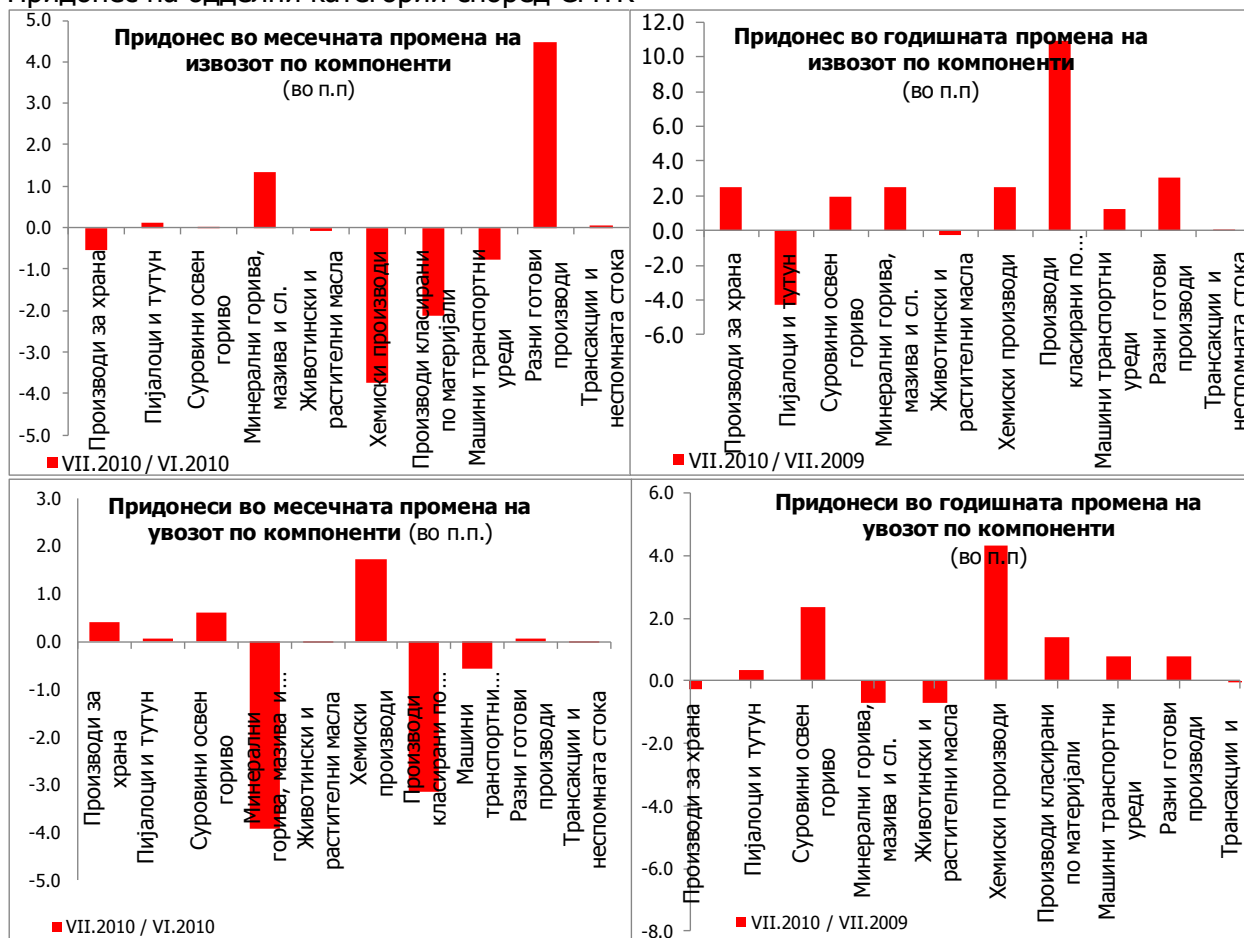
Извор:ДЗС

Во јули 2010 година, извозот на стоки изнесуваше 224,1 милион евра и на месечна основа забележа пад од 1,3% (според сезонски прилагодените податоци за 5,3%). Малото месечно намалување на извозот во најголем дел се должи на понискиот извоз на хемиски материи и производи и на железо и челик, додека позначителен раст е забележан кај извозот на облека. Што се однесува до извозот на енергентите, извозот на производи од нафта во јули беше повисок од јунскиот, додека извозот на електрична енергија веќе трет месец по ред бележи месечно зголемување, одржувајќи се на највисоко ниво во последните неколку години. Извозот во јули забележа годишен раст од 20,1% (наспроти стапката на раст од 32% во претходниот месец), при најголем позитивен придонес на извозот на железо и челик, хемиски материи и производи и на облека. **Увозот на стоки во јули** изнесуваше 346,1 милион евра и забележа месечно намалување од 4,8% (според сезонски прилагодените податоци од 6,6%), при позначителен месечен пад на увозот на нафта и производи од нафта, текстил и на железо и челик. Истовремено, на месечна основа се зголеми увозот на неорганско-хемиски производи, погонски машини и уреди и на метална руда и метални отпадоци. На годишна основа, увозот бележи нагорно придвижување веќе петти месец по ред. Така, по двоцифрената стапка на годишен раст на увозот во јуни од 21,1%, стапката во јули изнесуваше 8,3% и во најголем дел беше условена од растот на увозот на неорганско-хемиски производи, друмски возила и на метална руда и метални отпадоци. Зголемувањето на увозот на друмски возила ги претставува ефектите од намалувањето на увозните давачки за употребувани возила¹¹, а порастот на увозот на метална руда и метални отпадоци е во поголем дел одраз на повисоките увозни цени. Намалениот увоз на нафта и производи од нафта, железо и челик и на електрична енергија е условен од

¹¹ Со измените на Законот за акцизи од 11.03.2010 година се намалуваат и се менуваат прогресивно стапките на акциза на патнички автомобили соодветно на нивната вредност. Воедно, со изменувањето на Законот за царинска тарифа од 12.03.2010 година се намалуваат царинските давачки при увоз на употребувани патнички возила од постојните 10% на 5%, односно се врши изедначување на царинската давачка за нови и стари патнички автомобили.

пониските увезени количини, во услови на годишен раст на цените на овие производи. Повисокиот апсолутен месечен пад на увозот од извозот услови месечно стеснување на **трговскиот дефицит на стоки во јули** (за 14,6 милиони евра, наспроти проширувањето од 11,2 милиона евра во јуни). Ваквото намалување на негативното трговско салдо главно произлезе од стеснетиот дефицит во размената на нафта и производи од нафта и на текстил и од зголемениот суфицит во размената со облека. На годишна основа, трговскиот дефицит забележа намалување од 8,3%, при што најголем позитивен придонес за стеснувањето на дефицитот на годишна основа имаат повисокиот суфицит во размената на железо и челик и на облека, стеснетото негативно трговско салдо кај индустриските машини и кај нафтата и производите од нафта, како и преоѓањето од дефицит во суфицит на размената на хемиски материи и производи и на електрична енергија.

Графикон 13
Придонес на одделни категории според СМТК

Извор: ДЗС

Во периодот јануари-јули 2010 година, збирниот дефицит во трговската размена на стоки изнесуваше 880,4 милиони евра, што претставува стеснување за 10,7% на годишна основа. Ова се објаснува со посилниот годишен пораст на извозот на стоки (за 22,6%), во споредба со растот на увозот на стоки (за 6,7%). Анализирано од аспект на економската намена, зголемениот извоз на домашната **индустрија** е главна детерминанта на позитивната годишна промена кај вкупниот извоз. Во рамки на извозот од индустријата, во анализираниот период значително е зголемен извозот на железо и челик, хемиски материји и производи и на метална руда и метални отпадоци. Што се однесува до извозот на **енергенти**, тој забележа годишно зголемување, но со побавно темпо. Извозот на производи од нафта се зголеми за 24,8% на годишна основа, а извозот на електрична енергија се зголеми за 11 пати на годишна основа, во услови на зголемено домашно производство заради поволниот хидропотенцијал. Извозот на **производи за лична потрошувачка** бележи благ пораст (укажувајќи на бавно закрепнување на оптимизмот кај странските потрошувачи), додека извозот на **производи за инвестиции** (којшто е мал сегмент) беше помал од претходната година. Од страна на увозот, главен фактор на годишниот раст повторно беше индустријата (односно зависноста на увозот од извоз), додека придонес за растот имаше и увозот на производи за лична потрошувачка, што во целост се објаснува со зголемувањето на увозот на друмски возила (како ефект од

административната промена). Увозот на енергенти беше зголемен, главно заради повисокиот увоз на нафта и производи од нафта и на гас, додека увозот на електрична енергија се намали на годишна основа. Неповолни тенденции беа забележани кај увозот на производи за инвестиции (машини и транспортна опрема), што укажува на намалена домашна инвестициска активност.

Графикон 14
Извоз и увоз според економската намена

Извор: ДЗС и пресметки на НБРМ.

Трговскиот дефицит во јули 2010 година дава индикации дека остварувањата засега се во согласност со проекцијата. Имено, извозот и увозот се во рамки на проекцијата со ист процент на остварување (од 35,1%). Во структурата на извозот, потфрлање има кај извозот на разни хемиски производи, додека во рамки на увозот, повисоки остварувања досега се забележани кај увозот на возила и на руди, додека кај увозот на електрична енергија има пониско остварување во однос на проекциите.

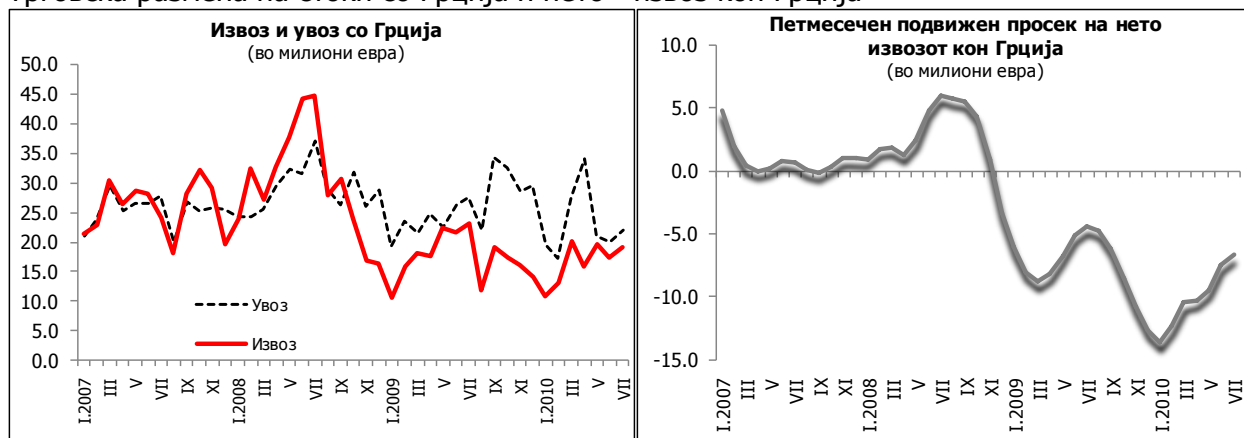
Анализата на размената на Република Македонија (РМ) според трговски партнери за периодот јануари - јули 2010 година укажува на значително подобрена размена со Европската унија (ЕУ). Дефицитот во размената на стоки со ЕУ е стеснет за 124,3 милиони евра на годишна основа, односно од вкупно дваесет и седум членки на ЕУ, РМ оствари суфицит со осум земји-членки, додека подобрување на салдата во размената има со вкупно деветнаесет земји-членки на ЕУ. Во услови на позабележителен пораст на извозот, беше вратена позицијата на нето-извозник со Германија, Бугарија и Шпанија, а со Италија и Словенија дојде до забележително стеснување на негативното салдо. Од друга страна, значително зголемување на дефицитот има во размената со Велика Британија. Наспроти подобрената размена со ЕУ, дефицитот во размената со земјите во развој е проширен во анализираниот период (во голем дел заради зголемениот увоз на сурова нафта од Русија и на топловалани производи од Украина), а суфицитот со земјите од Западен Балкан бележи незначително намалување.

Збирниот дефицит во размената со Грција во првите седум месеци на 2010 година достигна 45,3 милиони евра, што претставува проширување за 9 милиони евра на годишна основа. Извозот на стоки се намали за 13,7 милиони евра на годишна основа, при помал пад на увозот на стоки (за 4,7 милиони евра). Според последните

сезонски неприлагодени податоци, во јули кај извозот е остварен забележителен раст на месечна основа (од 10%), а кај увозот растот е поблаг (2%).

Графикон 15

Трговска размена на стоки со Грција и нето - извоз кон Грција

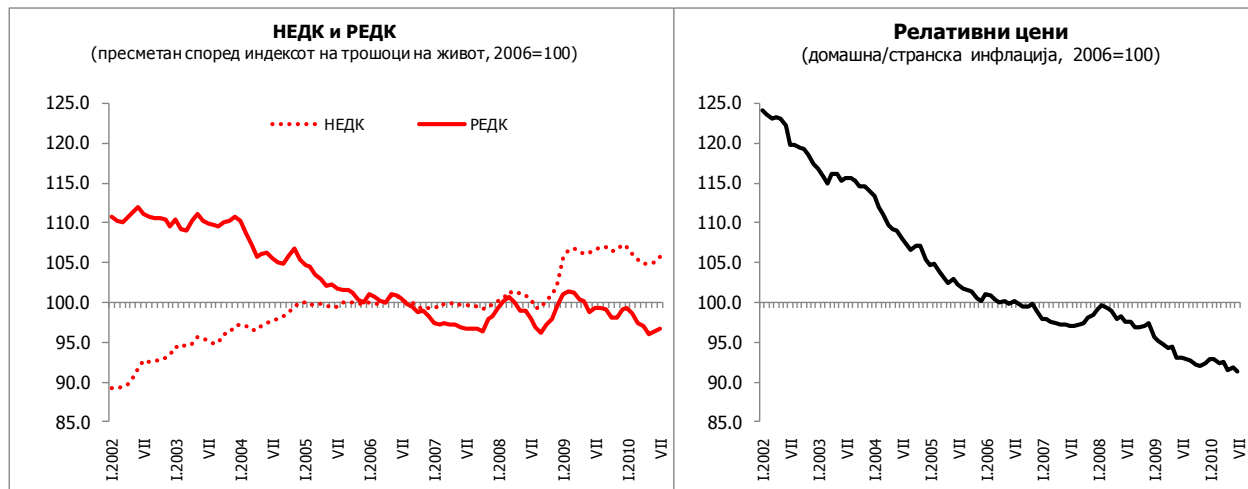
Извор: ДЗС и пресметки на НБРМ.

Во јули 2010 година, реалниот ефективен девизен курс на денарот (РЕДК) пресметан според индексот на трошоци на живот забележа блага месечна апрецијација од 0,3%. Апрецијацијата на РЕДК произлегува од апрецијацијата на номиналниот ефективен девизен курс (НЕДК) од 0,7%, и покрај поволниот ценовен однос на релативните цени¹² (пад од 0,4%, во услови на непроменети месечни странски ефективни цени и минимална месечна домашна дефлација). Сепак, на годишна и на збирна основа, РЕДК продолжува да депрецира, и тоа за 2,7% и 3,0%, соодветно, заради посилен раст на странските од домашните цени и заради годишната и збирна депрецијација на НЕДК во јули, којашто изнесуваше 0,8%.

¹² Релативните цени се претставени како однос помеѓу индексот на странските цени и индексот на домашните цени. Доколку односот се намали, во тој случај имаме поголем раст на домашните од странските цени, или посилено намалување на странските во однос на намалувањето на домашните цени, што влијае во насока на апрецијација на РЕДК. Доколку односот се зголеми, во тој случај имаме поголем раст на странските од домашните цени, или посилен пад на домашните од странски цени, што влијае во насока на депрецијација на РЕДК.

Графикон 16

НЕДК*, релативни цени* и РЕДК според трошоците на живот*(2006=100)

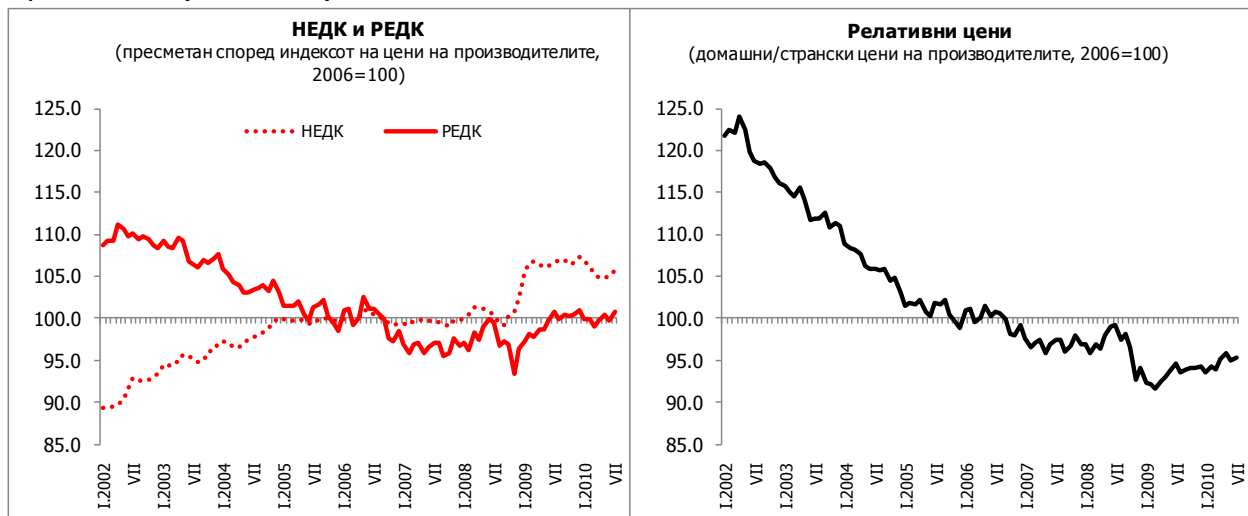
* Првични податоци.

Извор: НБРМ, ИФС за септември 2010 година и ДЗС на Република Македонија. За оние земји за кои нема расположливи податоци од ИФС, податоците се земени од интернет-страниците на соодветните централни банки или од ЕУРОСТАТ.

РЕДК дефлациониран со цените на производителите на индустриски производи во јули забележа месечна апрецијација од 1,1%, во услови на месечна апрецијација на НЕДК и раст на релативните цени. Имено, во јули цените на домашните индустриски производители забележаа побрз раст од растот на цените на странските производители на индустриски производи. На годишна основа, според овој индекс, РЕДК во јули беше на нивото од јули 2009 година, додека на збирна основа, РЕДК апрецира за 1,3%, заради неповолниот ценовен однос, односно заради поголемиот пораст на цените на домашните производители од растот на цените на странските производители на индустриски производи.

Графикон 17

НЕДК*, релативни цени* и РЕДК според цените на производителите на индустриски производи* (2006=100)

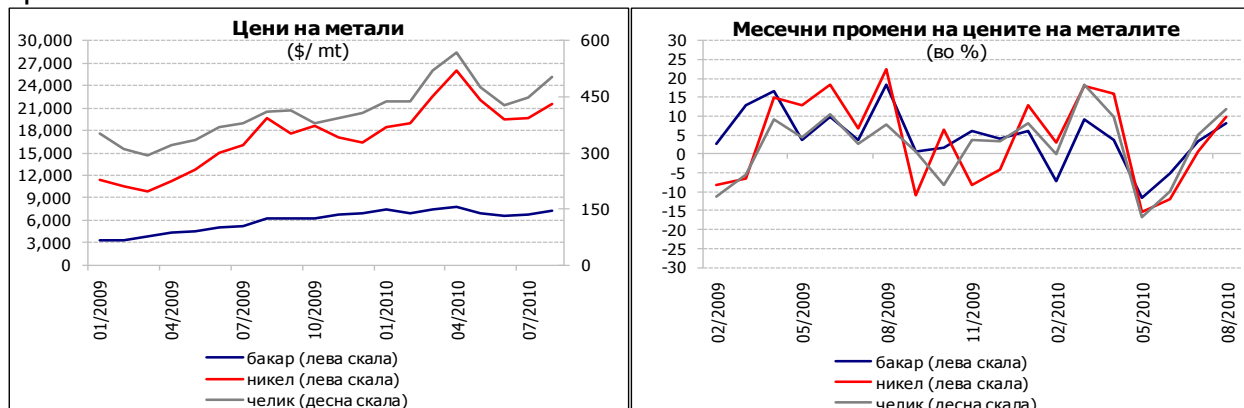

* Првични податоци.

Извор: НБРМ, ИФС за септември 2010 година и ДЗС на Република Македонија. За оние земји за кои нема расположливи податоци од ИФС, податоците се земени од интернет-страниците на соодветните централни банки или од ЕУРОСТАТ.

Во август 2010 година, месечниот раст на **цените на металите** беше забележителен и претставува резултат на намалувањето на резервите, ограничувањето на понудата, како и заживувањето на побарувачката и надвор од рамките на кинеската економија. Цените на челикот на светските берзи беа повисоки за 12% на месечна основа, додека цените на никелот забележаа раст од 9,7% (меѓу другото поткрепен и од производствените прекини во Канада и силната побарувачка за не'рѓосувачки челик во Кина), а на бакарот од 8,1% (како одраз и на бавниот раст на екстракцијата на руди и релативно силната побарувачка). Притоа, цената на никелот остварена досега (земена како просек од 01.07-10.09.2010 година) е повисока отколку онаа што е предвидена со јулската проекција, а од друга страна, остварената цена на бакарот е на ниво помало од проектираното.

Графикон 18
Цени на метали

Извор: Блумберг.

5. МОНЕТАРНИ АГРЕГАТИ

Во август 2010 година, **примарните пари**¹³ забележаа годишен раст од 10,9% (11,3% во јули 2010 година) при истовремен раст на двете компоненти. Така, вкупните ликвидни средства на банките во август на годишна основа се зголемија за 11,7% (12,9% во претходниот месец), додека годишниот раст на готовите пари во оптек¹⁴ изнесуваше 9,7% (наспроти 9,3% во јули). На месечна основа, примарните пари се повисоки за 0,9%, што во целост се должи на повисокото ниво на вкупните ликвидни средства на банките (за 3,1%), при забележан пад на готовите пари во оптек од 3,1% на месечна основа. Нето девизната актива на НБРМ се зголеми за 4.416 милиони денари, на месечна основа, а нето домашната актива се намали за 3.997 милиони денари.

Анализирано од аспект на тековите на креирање и повлекување примарни пари, во август, девизните трансакции на НБРМ имаа најголем придонес за зголемување на примарните пари, согласно со остварениот нето-откуп на девизи на девизниот пазар од страна на НБРМ во рамки на сегментот „НБРМ - банки“ (од 2.529 милиони денари). Мал придонес (од 143 милиони денари) во насока на зголемување на примарните пари во август имаше и категоријата „останати ставки“, додека благајничките записи на НБРМ и депозитите на државата кај НБРМ делуваа во насока на повлекување на примарните пари (од 1.616 милиони денари и 624 милиони денари, соодветно).

На збирна основа, во рамки на периодот јануари-август 2010 година, девизните трансакции на НБРМ претставуваа главен тек на креирање примарни пари (остварен вкупен нето-откуп на девизи од 8.938 милиони денари), а придонес во иста насока имаше и промената кај останатите ставки (од 2.671 милион денари). Благајничките записи на НБРМ и депозитите на државата во рамки на овој период претставуваа тек на

¹³ Ги вклучува готовите пари во оптек (вклучително и готовината во благајна на банките), задолжителната резерва во денари и во девизи и вишокот ликвидни средства над обврската за задолжителна резерва (во денари). Без девизната задолжителна резерва, примарните пари во август 2010 година на годишна основа се повисоки за 10,9%.

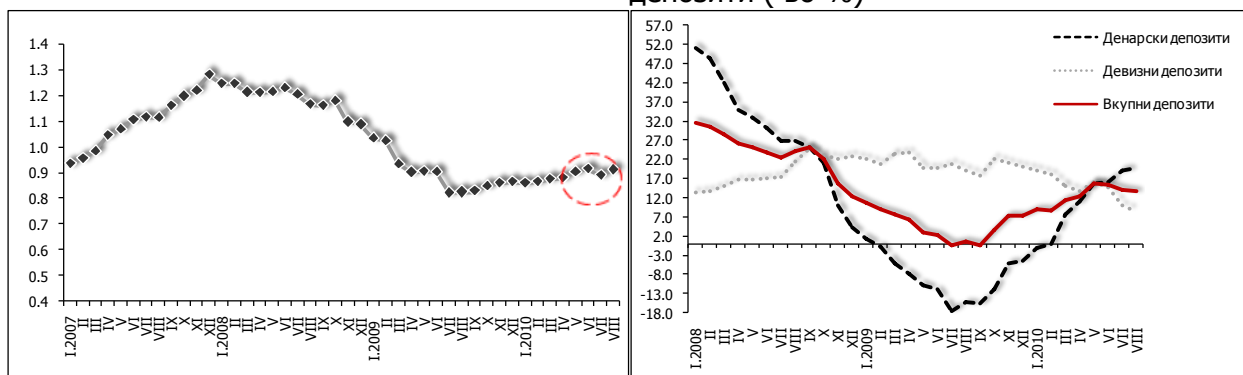
¹⁴ Ја вклучува и готовината во благајна на банките.

повлекување примарни пари (во износ од 8.551 милион денари и 2.524 милиони денари, соодветно).

Графикон 19

Сооднос денарски - девизни депозити

Годишни стапки на раст на вкупните депозити (во %)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

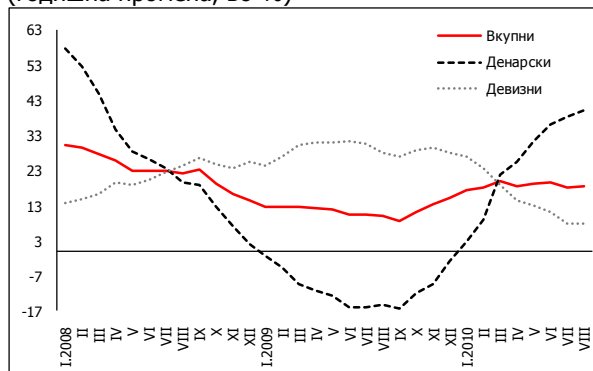
Во август 2010 година, **вкупниот депозитен потенцијал на банките (со вклучени депозитни пари)**¹⁵ забележа висок раст на месечна основа од 4.418 милиони денари, или за 2,2%, наспроти падот од 4.064 милиона денари, или за 2% во претходниот месец, при исплата на дивидендата на „Телеком“ кон државата и странскиот инвеститор. Анализата на валутната структура на вкупните депозити покажува посилен раст на денарските депозити на месечна основа од 3,5%, со што тие придонесоа со 73,9% во растот на вкупните депозити во август. Девизните депозити на месечна основа се зголемија за 1,1%. Анализирани по сектори, позначителен придонес кон растот на вкупните депозити во август имаа депозитите на претпријатијата¹⁶ (од 52,6%), коишто на месечна основа се повисоки за 4,9%. По минатомесечното значително забавување (остварен прилив од 666 милиони денари во форма на банкарски депозити на домаќинствата, односно 0,5% месечен раст), за август беше карактеристично извесно закрепнување кај депозитите на домаќинствата, со остварен месечен пораст од 1.305 милиона денари, или за 1%.

¹⁵ Почнувајќи од јануари 2009 година, депозитите вклучуваат и пресметана камата.

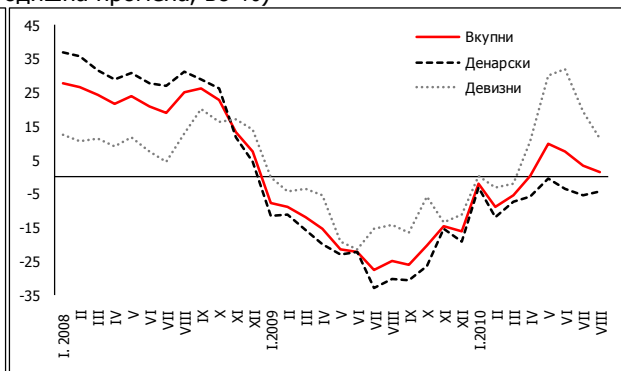
¹⁶ Почнувајќи од овој извештај, анализите за депозитите на претпријатијата се однесуваат само на депозити на претпријатијата од приватниот сектор (претходно се анализираа вкупните депозити на претпријатијата, коишто покрај депозитите на приватниот сектор вклучуваат и депозити на јавните претпријатија).

Графикон 20

Депозити на домаќинствата
(годишна промена, во %)

Депозити на претпријатијата
(годишна промена, во %)

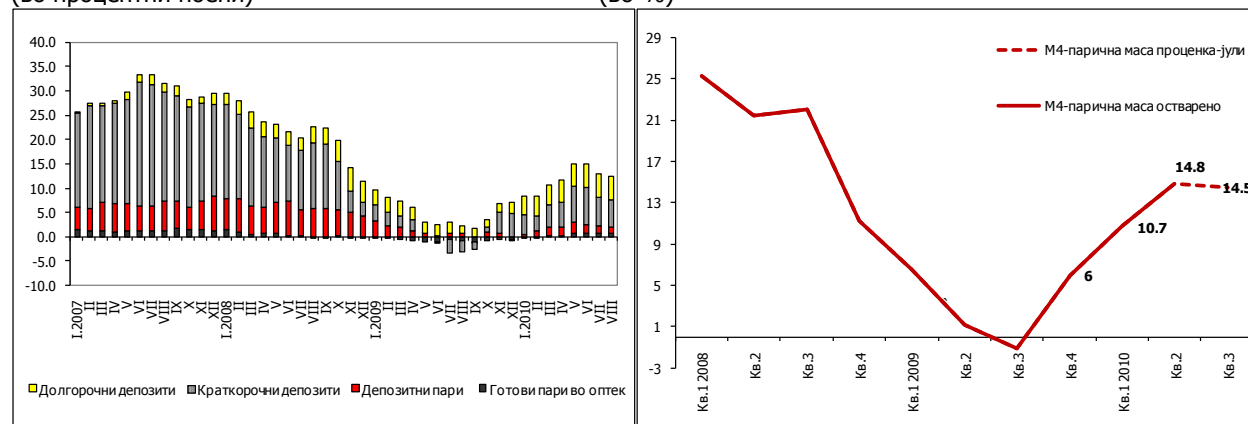
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во август 2010 година, **годишната стапка на раст на вкупните депозити кај банките** изнесуваше 13,5%, што претставува забавување во однос на годишниот раст од претходниот месец (од 14%). Денарските депозити на годишна основа беа повисоки за 19,5% (19% во јули), додека стапката на раст на девизните депозити продолжи да забавува до 8,4% во август (9,9% во претходниот месец). Од аспект на секторската структура, депозитите на домаќинствата во август остварија годишна стапка на раст од 18,5% (18% во претходниот месец), при забележан пораст на денарските и на девизните депозити од 40,4% и 7,9%, соодветно. Депозитите на претпријатијата¹⁷ на годишна основа се повисоки за 1,4%, наспроти годишниот раст од 3,3% во јули 2010 година.

¹⁷ Вкупните депозити на претпријатијата (приватни и јавни) во август на годишна основа се пониски за 1,2%, наспроти годишниот раст 0,8% во јули.

Графикон 21

Парична маса М4

Придонес во годишниот пораст
(во процентни поени)Годишни стапки на раст
(во %)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Годишната стапка на раст на **најшироката парична маса М4¹⁸** во август 2010 година изнесуваше 12,4% (наспроти 12,8% во јули), а проекцијата за крајот на третиот квартал предвидува дека годишниот раст на паричната маса ќе забрза до 14,5%. Притоа, доколку паричната маса и во текот на септември продолжи да расте со истиот интензитет како и во август, може да се очекува дека на крајот на третиот квартал остварувањата кај паричната маса ќе бидат во согласност со проекцијата. Во споредба со крајот на 2009 година, најшироката парична маса во август 2010 година е повисока за 6,1%.

6. КРЕДИТИ НА БАНКИТЕ

Во август 2010 година, вкупните кредити на банките кај приватниот сектор се зголемија за 1.506 милиони денари, или за 0,8% на месечна основа, наспроти 972 милиони денари (или 0,5%) колку што изнесуваше растот во претходниот месец. Новото кредитирање во август беше речиси подеднакво распределено помеѓу денарски кредити и кредити во странска валута, при што денарските кредити на месечна основа остварија пораст од 0,5%. Посилен месечен раст од 1,8% беше забележан кај девизните кредити, што се објаснува со пониската споредбена основа, имајќи предвид дека во јули девизните кредити забележаа намалување на месечна основа.

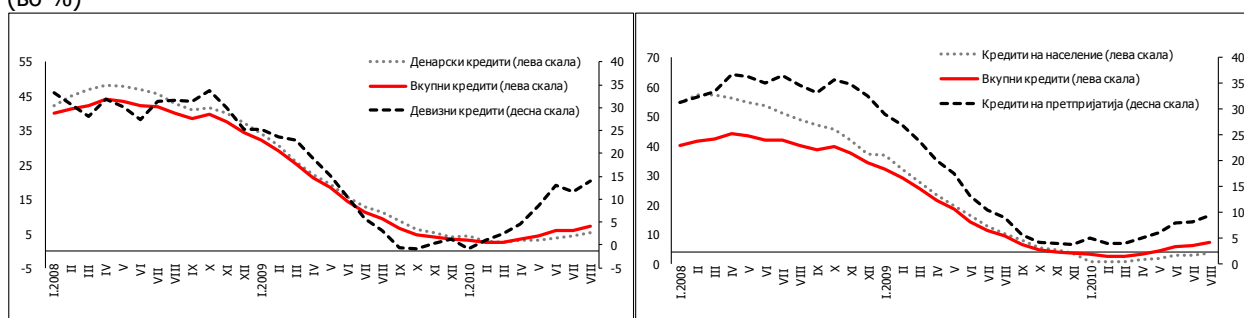
Од аспект на поодделните сектори, во август позначителен дел од новото кредитирање на приватниот сектор (907 милиони денари, или 60,2% од растот на вкупните кредити) беше насочено кон корпоративниот сектор, чишто кредити остварија месечен раст од 0,8% (0,7% во јули). Во периодот јануари-август 2010 година, на збирна основа, кај корпоративниот сектор беа пласирани околу 6.535 милиони денари. Кредитите на домаќинствата во август забележаа пораст од 594 милиони денари, или за 0,8%, што претставува зголемена кредитна поддршка на домаќинствата од страна на банките во

¹⁸ Анализата се однесува на паричната маса М4 со вклучена пресметана камата на депозитни обврски.

споредба со претходниот месец (во јули кај домаќинствата беа пласирани 245 милион денари). Анализирано по одделни типови на кредити, растот на вкупните кредити на домаќинствата во август беше воден од повисокото ниво на одобрени потрошувачки кредити и искористени негативни салда по тековни сметки (пораст од 219 милиони денари и 214 милиони денари, соодветно), а пораст беше забележан и кај станбените кредити (од 112 милиони денари). Сомнителните и спорни побарувања кај секторот „домаќинства“ во август забележаа пораст на месечна основа од 176 милион денари. Во периодот јануари-август 2010 година, на збирна основа, кај домаќинствата беа пласирани околу 2.981 милион денари.

Графикон 22

Годишни стапки на раст на кредитите на приватниот сектор според валутна и секторска структура (во %)

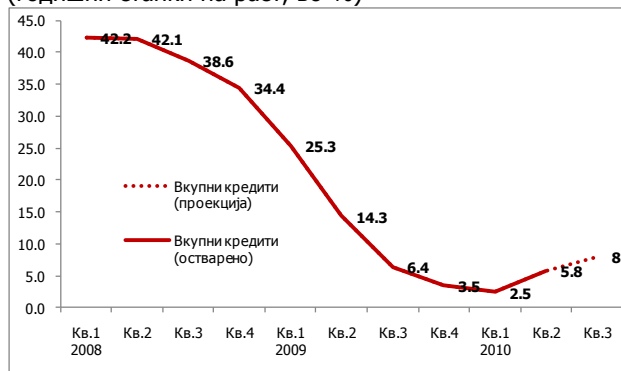

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во август 2010 година **годишната стапка на раст на вкупните кредити** изнесуваше 7,1%, наспроти 6% во јули. Од аспект на валутната структура, позначителен придонес од 56,7% кон годишниот раст на вкупните кредити во август имаа денарските кредити, коишто на годишна основа беа повисоки за 5,1% (4,4% во претходниот месец). Годишната стапка на раст на девизните кредити во август изнесуваше 14,1%, наспроти 11,7% во претходниот месец. Анализирано по сектори, во август кредитите на домаќинствата и на претпријатијата беа повисоки за 3,7% и 9,4%, соодветно, на годишна основа, наспроти 2,9% и 8,2%, соодветно колку што изнесуваше годишниот раст во јули.

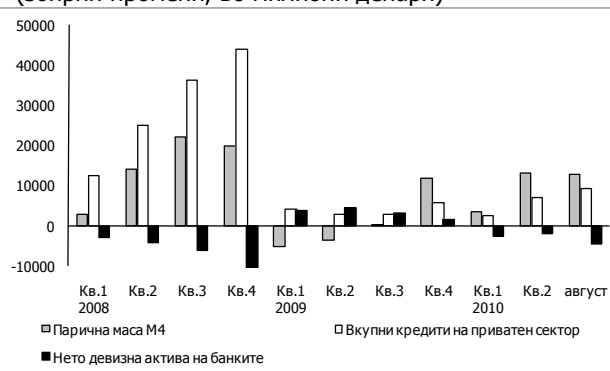
До крајот на третиот квартал на 2010 година, согласно со претпоставената динамика на изворите на финасирање на кредитната активност (депозитна база, девизни средства на банките и надворешно задолжување) и динамиката на останатите алтернативни форми на распределба на финансиските средства (државни хартии од вредност и благајнички записи на НБРМ), со јулската проекција се предвидува дека кредитната активност на банките ќе продолжи да расте, при што за крајот на септември 2010 година се очекува годишна стапка на раст од 8%. Притоа, доколку и во текот на септември кредитите продолжат да растат со ист интензитет како и во август, на крајот на третиот квартал вкупните кредити би биле во согласност со проекцијата.

Графикон 24

Кредити на приватен сектор
(годишни стапки на раст, во %)

Извори на финансирање

(збирни промени, во милиони денари)*

*Се однесува на збирните промени во однос на крајот на претходната година.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во август 2010 година, **нето девизната актива на банките** се намали за 4.567 милиони денари, или за 3 пати, во однос на крајот на претходната година, при забележан пад на девизните средства (од 2.572 милиони денари или за 8,4%) и пораст на девизните обврски (од 1.995 милиони денари или за 6,9%).

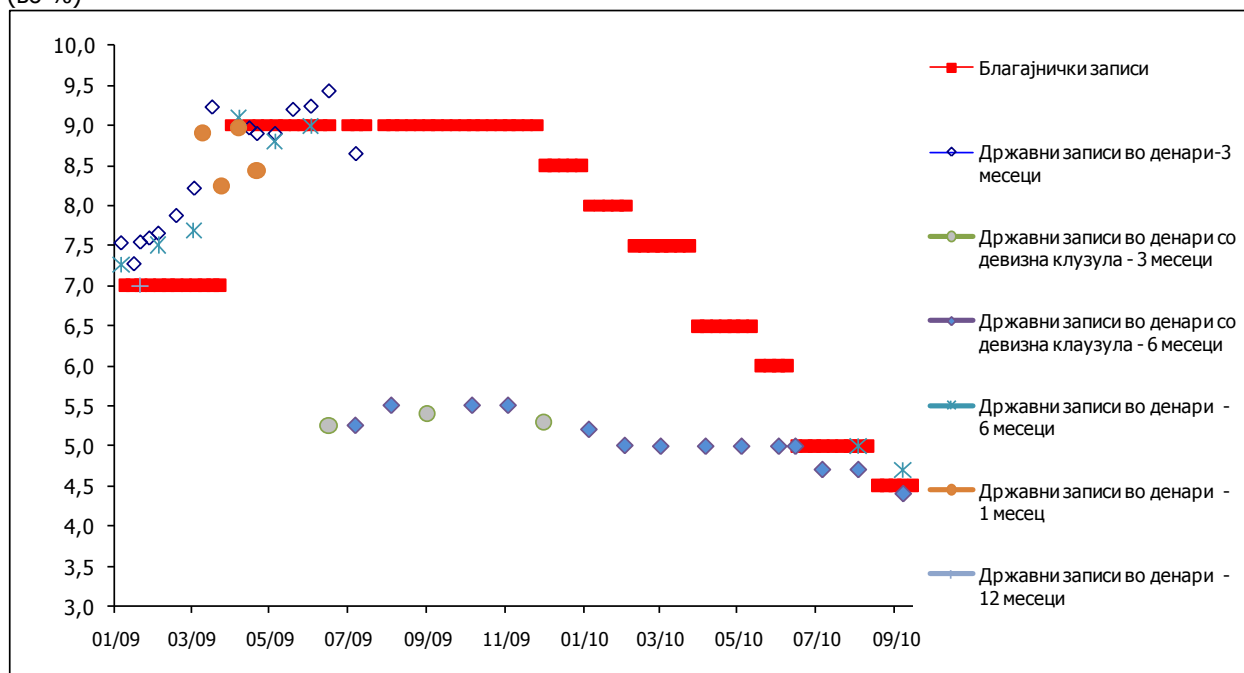
7. КАМАТНИ СТАПКИ

Во услови на побавно закрепнување на економската активност од претходно очекуваното, при претежно поволни тенденции на девизниот пазар од почетокот на годината и оценки за натамошно задржување на задоволително ниво на девизни резерви, **на 13.08.2010 година, НБРМ изврши уште едно намалување на основната каматна стапка** за дополнителни 0,5 процентни поени, со што таа се сведе на 4,5%. Во текот на август се одржаа четири аукции на благајнички записи на НБРМ (од кои две со пониска каматна стапка од 4,5%), на коишто на збирна основа беа повлечени вкупно 1.616 милиони денари. Во рамки на првата половина на септември се одржаа **три аукции на благајнички записи на НБРМ** (на 01.09.2010 година, на 07.09.2010 година и на 15.09.2010 година), на коишто при тендер со износи и фиксна каматна стапка од 4,5%, на збирна основа беа повлечени вкупно 296 милиони денари. На 07.09.2010 година се одржа **аукција на шестмесечни државни записи**, на којашто при тендер со износи и пониска каматна стапка од 4,7% (5% на претходната аукција) беше остварен вкупниот понуден износ од 1.440 милиони денари. На истиот ден се одржа уште една **аукција на шестмесечни државни записи со девизна клаузула**, на којашто при тендер со износи и пониска каматна стапка од 4,4% (4,7% на претходната аукција) беа остварени околу 45% од вкупниот понуден износ од 1.500 милиони денари.

Согласно со намалувањето на основната каматна стапка на НБРМ, надолни придвижувања се забележани и кај **пондерираната меѓубанкарска каматна стапка**, којашто во периодот 01-14.09.2010 година изнесува 2,72% (2,92% во август 2010 година). Во периодот 01-15.09.2010 година, котираната просечна меѓубанкарска каматна стапка - **СКИБОР** изнесува 3,02% (преку ноќ), 4,16% (една недела), 5,03% (еден месец) и 6,04%

(три месеци), наспроти 3,19%, 4,36%, 5,18% и 6,20%, за соодветните рочности во август. Пондерираната меѓубанкарска каматна стапка за склучени трансакции преку ноќ - **МКДОНИА** во периодот 01-14.09.2010 година изнесува 2,72%, наспроти 2,89% во август 2010 година.

Графикон 25
Номинални каматни стапки
(во %)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

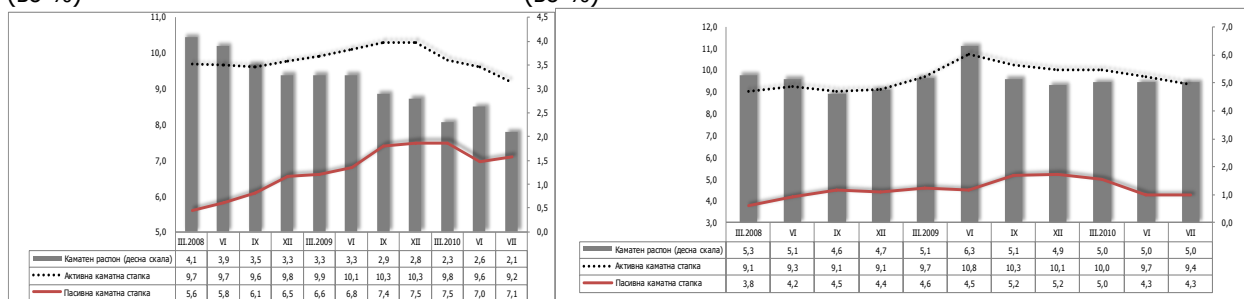
Во јули 2010 година, промените кај **активните каматни стапки на банките** главно беа во насока на намалување, при што **пондерираната каматна стапка на денарските кредити** се намали за 0,4 процентни поени на месечна основа (што претставува најсилно месечно намалување од почетокот на годината) и изнесуваше 9,2%. Силното месечно намалување на активната каматна стапка во јули делумно може да се објасни со усогласувањето на договорните каматни стапки на банките, согласно со одредбите од Законот за облигациони односи¹⁹. Притоа, во рамки на групата активни денарски каматни стапки, најсилно намалување беше забележано кај каматните стапки на долгорочните и на краткорочните кредити без валутна клаузула на населението од 1,8 процентни поени и 1,7 процентни поени, соодветно. Од друга страна, **просечната пондерирана каматна стапка на денарски депозити** забележа незначителна нагорна промена во однос на нивото од претходниот месец (од 0,1 процентен поен) и во јули 2010 година изнесуваше 7,1%. Во јули, **пондерираната каматна стапка на девизните кредити** на месечна основа се зголеми за 0,1 процентен поен и изнесуваше

¹⁹ Согласно со Законот за изменување и дополнување на законот за облигациони односи („Службен весник на РМ“ бр. 161/2009). Со овој закон се одредува највисоката договорна каматна стапка, при што основа за пресметка е законската казнена каматна стапка. Основата за утврдување на законската казнена каматна стапка зависи од основната каматна стапка на операциите на отворениот пазар на НБРМ и се објавува на почетокот на секое полугодие. Со оглед на значителното намалување на каматната стапка налагајничките записи во текот на првата половина на годината, на почетокот на јули беше извршено намалување на референтната каматна стапка за пресметка на казнената камата од 8,5% на 5%.

7,4%, додека **пондерираната каматна стапка на девизните депозити** забележа намалување на месечна основа (од 0,1 процентен поен) и изнесуваше 3%. **Каматната стапка на новоодобрените денарски кредити**²⁰ во јули забележа намалување (од 0,3 процентни поени на месечна основа) и изнесуваше 9,4%, додека **каматната стапка на новопримените денарски депозити** на месечна основа остана непроменета и изнесуваше 4,3%. **Каматните стапки на новоодобрените девизни кредити и новопримените девизни депозити** во јули изнесуваат 7,5% и 1,1%, соодветно (наспроти 7,8% и 1,1%, соодветно во претходниот месец).

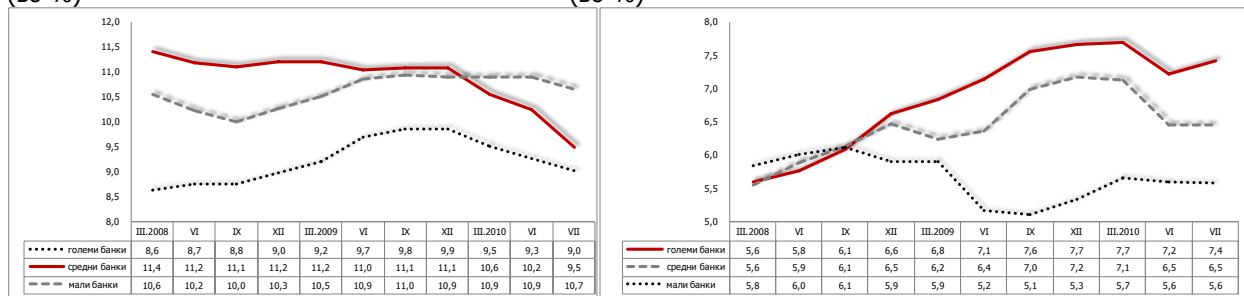
Графикон 26

Каматна стапка на вкупните денарски кредити и депозити и каматен распон (во %) Каматна стапка на новите денарски кредити и депозити и каматен распон (во %)

Графикон 27

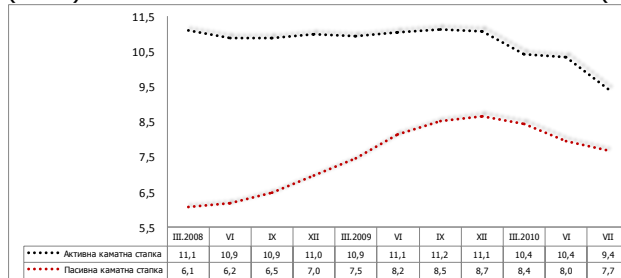
Каматна стапка на денарските кредити по групи банки (во %) Каматна стапка на денарските депозити по групи банки (во %)

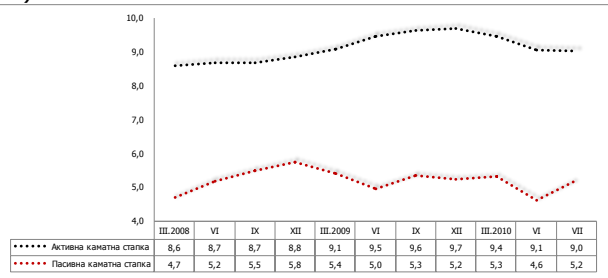
²⁰ Промените на каматните стапки на новоодобрените кредити и на новопримените депозити се понагласени бидејќи на нив влијае типот кредити или депозити коишто во текот на соодветниот месец биле најзастапени, а тие може значително да се разликуваат од претходната структура на кредитите и депозитите.

Графикон 28

Каматна стапка на денарските кредити
и депозити на населението
(во %)

Каматна стапка на денарските кредити
и депозити на претпријатијата
(во %)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

СТАТИСТИЧКИ ПРИЛОГ

Табела 1

Инфлација и нејзините компоненти

Трошоци на живот	промена во %			придонес во процентни поени		
	VIII.2010	VIII.2010	I-VII.2010	VIII.2010	VIII.2010	I-VIII.2010
	VII.2010	VIII.2009	I-VIII.2009	VII.2010	VIII.2009	I-VIII.2009
Вкупно	0.1	1.9	1.0	0.1	1.9	1.0
Исхрана	0.1	1.0	-1.1	0.0	0.4	-0.4
Производи од жито	-0.2	-1.0	-3.0	0.0	-0.1	-0.2
Свеж и преработен зеленчук	-1.0	2.1	-1.1	-0.1	0.1	-0.1
Свежо и преработено овошје	-1.7	2.4	-3.3	0.0	0.1	-0.1
Свежо и преработено месо	0.1	0.6	1.2	0.0	0.1	0.1
Свежа и преработена риба	0.0	-1.4	-2.6	0.0	0.0	0.0
Свежо и преработено млеко	-0.2	2.2	-0.3	0.0	0.1	0.0
Свежи јајца	1.9	-3.1	-9.6	0.0	0.0	-0.1
Маснотии	10.8	6.0	-7.0	0.2	0.1	-0.1
Тутун и пијалаци	-0.1	-0.3	0.4	0.0	0.0	0.0
Облека и обувки	0.0	1.2	0.5	0.0	0.1	0.0
Домување	0.5	5.5	4.8	0.1	0.9	0.8
Стан (станарина, вода, услуги)	0.0	-0.2	0.0	0.0	0.0	0.0
Огрев и осветление	1.0	9.5	8.6	0.1	0.9	0.8
Греење и услуги	3.0	9.0	6.1	0.1	0.3	0.2
Електрична енергија и осветлување	0.0	9.8	9.8	0.0	0.6	0.6
Хигиена и здравје	-0.4	-0.1	0.3	0.0	0.0	0.0
Култура и разонода	0.5	3.0	0.9	0.0	0.2	0.0
Сообраќајни средства и услуги	-0.3	2.8	4.2	0.0	0.4	0.5
Течни горива и масла	-1.3	13.1	21.9	0.0	0.4	0.6
Сообраќајни и птт услуги	0.0	-0.6	-1.5	0.0	0.0	-0.1
Ресторани и хотели	0.0	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0
Останати услуги неспомнати на друго место	0.3	-6.8	-5.3	0.0	0.0	0.0

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија

Табела 2

Базична инфлација, продуктивност и плати

	2007	2008	2009	2009				2010		последни месеци			
				Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	мај 10	јун 10	јул 10	авг 10
(годишни промени, %)													
Инфлација (CPI)	2.3	8.3	-0.8	0.9	-0.6	-1.4	-2.1	0.5	1.7	0.2	1.8	1.5	1.9
Инфлација (CPI) - просек на кумулативна основа	2.3	8.3	-0.8	0.9	0.1	-0.4	-0.8	0.5	0.9	0.6	0.8	0.9	1.0
Базична инфлација (без храна и енергија)	0.6	2.6	0.3	1.5	0.3	0.1	-0.6	-0.2	0.4	0.0	0.3	0.4	0.4
Регулирани цени	3.3	9.3	-1.9	-1.6	-1.8	-3.3	-0.7	12.9	10.1	12.8	10.3	9.8	10.4
Цени на производители на индустриски п-ди	2.6	10.3	-6.5	-6.2	-8.8	-10.1	-0.4	7.5	7.6	10.9	7.6	7.5	7.7
Продуктивност	2.5	1.7	-3.8	-3.4	-5.7	-4.8	-1.2	-0.4	-	-	-	-	-
Номинална нето-плата*	7.9	10.4	9.8	12.7	13.4	8.9	4.5	3.3	-	3.4	1.8	-	-
Реална нето-плата*	5.5	1.9	10.8	11.8	14.1	10.4	6.8	2.8	-	3.2	0.0	-	-

*За 2009 година податокот е коригиран од структурната промена поради примената на концептот за бруто-плати, кој ги вклучува надоместоците за храна и превоз во платите.

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и НБРМ.

Табела 3

Индустриско производство и останати дејности од економијата

(годишни промени, %)	2007	2008	2009	2009				2010		Најнови податоци		
				Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Мај-10	Јуни-10	Јули-10
Бруто домашен производ	5.9	4.8	-0.5	-0.6	-1.2	-1.4	1.2	-0.9	-	-	-	-
Индустриско производство	3.7	5.5	-7.7	-10.8	-13.2	-13.1	7.5	-9.4	-1.6	-0.4	5.4	8.3
Градежништво	7.6	25.6	13.7	0.0	14.7	12.6	20.3	7.6	-	-16.7	-21.7	
Трговија	23.1	11.8	-7.4	-8.7	-11.0	-8.8	-1.3	3.9	-	10.0	11.7	-
Телекомуникации	15.6	8.9	6.6	7.4	5.7	8.3	4.9	17.3	-	19.7	17.1	-

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 4

Селектирани дејности од индустријата

Селектирани индустриски дејности (годишни промени, %)	2007	2008	2009	2009				2010		Јули-10	
				Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	промена, %	придонес, п.п.
Вадење руди и камен	9.8	9.9	-12.3	-12.6	-19.2	-11.3	-6.5	-5.8	0.2	11.2	0.5
Производство на прехранбени производи и пијалаци	7.7	7.6	-2.1	-2.5	-0.1	-1.8	-3.9	2.3	-1.0	0.1	0.0
Производство на тутунски производи	-0.8	1.9	-3.2	-2.0	2.6	-5.5	-9.4	15.4	-14.0	-6.6	-0.6
Производство на предмети за облека	-14.5	-20.4	-11.7	-23.7	-16.9	-1.6	-3.5	-6.4	12.3	26.0	2.3
Печатење	-12.2	59.4	34.6	2.6 пати	54.4	-2.7	-15.2	-49.5	-43.7	-0.7	0.0
Производство на деривати на нафта	-2.4	1.6	-8.9	9.2	-27.2	-36.3	25.9	-49.1	10.1	0.1	0.0
Производство на други неметални минерали	3.8	-3.2	-12.1	-17.0	-4.3	-11.8	-19.3	-27.7	-23.6	-5.2	-0.4
Производство на основни метали	34.3	-6.6	-42.1	-61.6	-52.3	-42.2	13.4	48.1	15.5	20.9	1.9
Производство на метални производи во металопреработувачката фаза, освен машини и уреди	45.6	51.4	38.5	35.0	-13.0	-2.8	2.9 пати	-55.6	20.2	33.6	1.3
Производство на електрични машини и апарати	-24.4	25.8	-29.0	1.0	-13.4	-51.6	-53.1	-55.5	-62.6	22.0	0.3
Производство на други сообраќајни средства	33.4	-18.4	-46.4	-60.5	-71.5	-21.0	24.2	7.1	-11.9	22.8	0.1
Рециклажа*	-35.6	117.1	-11.6	-74.2	-10.6	7.6	97.9	3.3 пати	57.9	28.4	0.4
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и топла вода	-9.5	-3.1	8.8	-1.6	15.6	10.4	14.2	19.0	38.5	35.1	3.2

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 5

Индикативни категории за личната потрошувачка и за инвестициите

(реални годишни промени, %)	2007	2008	2009	2009				2010		Најнови податоци		
				Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Апр-10	Мај-10	Јун-10
Промет во трговија на мало*	14.4	3.1	-2.9	-4.0	-3.6	-3.7	-0.6	0.9	-	3.6	8.6	7.3
Приходи од ДДВ*	18.5	1.3	-1.9	-8.5	-14.0	-3.8	20.3	-0.1	23.1	18.5	28.2	24.6
Увоз на стоки за широка потрошувачка*	19.4	7.8	-5.3	-0.1	-9.5	-6.6	-4.5	2.4	16.1	10.7	19.4	18.7
Домашно производство на потрошни добра	-1.5	6.7	-2.8	4.5	0.2	-5.5	-8.3	-10.4	-8.1	-13.3	-8.5	-2.6
Увоз на средства за работа*	36.9	22.2	-6.4	24.2	-11.2	-9.7	-20.2	-35.5	-12.5	-22.4	-13.3	-0.1
Извршени градежни работи*	4.9	16.3	15.0	-0.8	15.3	14.2	22.9	7.1	-	28.3	-16.9	-23.0
Домашно производство на капитални производи	19.7	-1.3	-24.5	-24.9	-40.1	-19.3	-6.8	-34.1	-24.9	-35.7	-37.3	0.7

*реалните стапки на раст се пресметени од НБРМ, со делење на номиналните стапки на раст со годишната инфлација, мерена според трошоците на живот.
Извор: Државен завод за статистика, Министерство за финансии и пресметки на НБРМ.

Табела 6

 Биланс на плаќања^{1,3}

(во милиони евра)

	2009					2010							
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Вкупно	I	II	III	IV	V	VI	Кв.1	Кв.2
I. Тековна сметка	-345.58	-100.12	102.45	-140.00	-483.25	-41.86	-18.69	-13.53	-38.93	-4.70	-1.27	-74.08	-44.90
Тековна сметка (без	-149.18	-122.18	30.61	-123.24	-363.98	-29.46	-13.51	-1.98	-31.26	1.61	-3.84	-44.95	-33.48
СТОКИ, нето	-446.57	-339.09	-301.00	-464.31	-1,550.96	-87.16	-92.25	-117.10	-156.75	-112.10	-122.85	-296.51	-391.69
Извоз, ф.о.б.	400.26	491.26	532.41	496.99	1,920.92	133.81	158.48	190.12	182.73	206.84	226.37	482.41	615.94
Увоз, ф.о.б./2	-846.83	-830.34	-833.41	-961.30	-3,471.88	-220.98	-250.73	-307.22	-339.48	-318.94	-349.22	-778.93	-1,007.63
УСЛУГИ, нето	-0.98	-1.21	23.28	6.91	28.00	1.44	0.91	3.86	3.52	6.85	11.77	6.21	22.14
ДОХОД, нето	-27.44	-20.40	-17.61	-26.26	-91.71	-28.92	-8.74	-5.01	-5.75	-7.72	-7.71	-42.67	-21.18
од кој: камата, нето	-22.13	-16.53	-16.08	-18.00	-72.73	-24.69	-5.74	-5.20	-5.07	-3.77	-7.27	-35.63	-16.11
ТЕКОВНИ ТРАНСФЕРИ, нето	129.41	260.58	397.78	343.65	1,131.41	72.79	81.38	104.72	120.05	108.27	117.52	258.89	345.84
Официјални	10.32	12.90	8.25	22.39	53.86	0.24	2.32	1.68	8.70	1.15	4.33	4.24	14.18
Приватни	119.09	247.67	389.53	321.26	1,077.56	72.54	79.06	103.04	111.35	107.12	113.19	254.65	331.66
II. Капитална и финансиска сметка	327.36	115.93	-111.53	134.38	466.14	35.92	17.74	7.96	44.31	-5.62	0.36	61.61	39.06
КАПИТАЛНА СМЕТКА, нето	0.79	1.73	15.19	2.26	19.98	0.13	0.34	0.45	1.18	0.70	1.27	0.92	3.14
Капитални трансфери, нето	0.79	1.73	7.69	2.26	12.47	0.13	0.34	0.45	1.18	0.70	1.27	0.92	3.14
Официјални	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Други	0.79	1.73	7.69	2.26	12.47	0.13	0.34	0.45	1.18	0.70	1.27	0.92	3.14
Стекнување/располагање со	0.00	0.00	7.51	0.00	7.51	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ФИНАНСИСКА СМЕТКА, нето	326.57	114.19	-126.72	132.12	446.17	35.78	17.40	7.51	43.13	-6.32	-0.90	60.69	35.91
Директни инвестиции, нето	56.50	60.30	-5.79	60.91	171.91	36.88	-22.39	28.98	25.35	30.46	15.54	43.48	71.36
Портфолио инвестиции, нето	-19.08	-12.39	148.66	-12.85	104.35	-1.57	-3.03	3.62	-4.21	-3.32	-12.03	-0.98	-19.56
Други инвестиции, нето	36.36	14.04	53.43	135.43	239.27	18.57	27.88	-39.28	42.79	-26.09	10.01	7.16	26.71
Трговски кредити, нето	52.33	2.42	-14.63	126.40	166.53	7.73	-11.40	-13.32	40.70	9.97	-20.49	-17.00	30.18
Заеми, нето	-2.76	-6.34	-4.77	59.36	45.49	-5.24	0.45	-23.84	53.57	31.04	12.55	-28.64	97.15
Валутни и депозити, нето	-19.55	13.26	6.31	-62.11	-62.09	15.16	18.84	-4.59	-53.39	-69.44	14.85	29.40	-107.98
од кои: монетарна власт, нето	-3.58	0.97	1.72	0.92	0.02	0.09	0.00	0.09	0.00	0.04	0.00	0.18	0.04
Други, нето	-53.45	8.57	25.13	-40.31	-60.06	20.45	28.59	6.45	-43.25	-53.21	25.92	55.50	-70.55
Бруто официјални резерви, (- = зго	37.48	3.72	-20.54	-22.71	-2.05	-5.39	-9.75	-11.14	-10.14	-16.27	-11.07	-26.28	-37.48
Други, нето	6.34	4.70	66.52	11.78	89.33	0.93	19.99	2.48	1.91	2.35	3.10	23.40	7.35
Бруто официјални резерви, (- = зго	252.79	52.24	-323.02	-51.38	-69.36	-18.09	14.93	14.18	-20.80	-7.37	-14.43	11.02	-42.59
III. Грешки и пропусти	18.22	-15.81	9.08	5.62	17.11	5.94	0.95	5.58	-5.38	10.31	0.91	12.47	5.84

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 7

Надворешнотрговска размена
(во милиони евра)

	VII.2010 I-VII.2010		VII.2010		VII.2010		I-VII.2010	
			VI.2010		VII.2009		I-VII.2009	
	износ		износ	%	износ	%	износ	%
Вкупна размена	570.2	3,528.3	-20.4	-3.5	64.1	12.7	382.3	12.2
Извоз	224.1	1,323.9	-2.9	-1.3	37.5	20.1	243.9	22.6
Увоз	346.1	2,204.3	-17.5	-4.8	26.5	8.3	138.4	6.7
Салдо	-122.0	-880.4	14.6	-10.7	11.0	-8.3	105.5	-10.7

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 8

Увоз на стоки според СМТК во 2008 и 2009 година

УВОЗ НА СТОКИ	I-VII 2009	I-VII 2010	годишна промена		придонеси	
	во милиони евра		во милиони евра	%	процентни поени	%
ВКУПНО	2,065.9	2,204.3	138.4	6.7	6.7	100
Производи за храна	229.6	230.5	1.0	0.4	0.0	0.7
од кои:						
- месо и преработки од месо	56.9	52.9	-4.0	-7.0	-0.2	-2.9
- жита и преработки од жита	37.6	33.1	-4.5	-12.1	-0.2	-3.3
- овошје и зеленчук	29.6	29.5	-0.1	-0.2	0.0	0.0
Тутун и пијалаци	20.4	24.9	4.6	22.4	0.2	3.3
Сировини освен гориво	73.0	102.5	29.5	40.3	1.4	21.3
од кои:						
- метална руда и метални отпадоци	38.8	68.8	30.0	77.3	1.5	21.7
Минерални горива, мазива и сл.	333.4	362.5	29.0	8.7	1.4	21.0
од кои:						
- нафта и производи од нафта	240.4	283.5	43.1	17.9	2.1	31.2
- гас - природен или индустриски	23.3	35.1	11.8	50.4	0.6	8.5
- електрична енергија	65.7	35.4	-30.3	-46.1	-1.5	-21.9
Животински и растителни масла	21.2	17.1	-4.1	-19.3	-0.2	-3.0
Хемиски производи	228.5	288.3	59.7	26.1	2.9	43.2
- неорганско-хемиски производи	6.4	61.9	55.4	865.4	2.7	40.1
- медицински и фармацевтски производи	55.8	56.8	0.9	1.7	0.0	0.7
- хемиски материји и производи	25.1	26.4	1.3	5.1	0.1	0.9
Производи класирани по материјали	482.9	551.5	68.6	14.2	3.3	49.6
од кои:						
- текстил предива и слично	161.6	168.0	6.4	4.0	0.3	4.6
- изработки од неметални минерали	44.3	54.9	10.6	23.9	0.5	7.6
- железо и челик	112.7	151.8	39.1	34.7	1.9	28.3
- обоени метали	20.6	40.9	20.4	98.9	1.0	14.7
- изработки од метали	46.2	41.1	-5.1	-11.1	-0.2	-3.7
Машини и транспортни уреди	510.9	461.6	-49.3	-9.7	-2.4	-35.6
од кои:						
- погонски машини и уреди	42.3	10.8	-31.5	-74.4	-1.5	-22.7
- индустриски машини за општа употреба	78.0	52.0	-26.0	-33.4	-1.3	-18.8
- друмски возила	128.3	175.7	47.5	37.0	2.3	34.3
- останати транспортни средства	35.0	5.8	-29.3	-83.5	-1.4	-21.1
Разни готови производи	162.3	162.4	0.1	0.1	0.0	0.1
од кои:						
- мебел	16.1	17.5	1.4	8.9	0.1	1.0
- облека	31.7	27.4	-4.3	-13.6	-0.2	-3.1
- обувки	14.9	14.1	-0.9	-5.9	0.0	-0.6

Табела 9

Извоз на стоки според СМТК во 2008 и 2009 година

ИЗВОЗ НА СТОКИ	I-VII 2009	I-VII 2010	годишна промена		придонеси	
	во милиони евра		во милиони евра	%	процентни поени	%
ВКУПНО	1,080.0	1,323.9	243.9	22.6	22.6	100
Производи за храна	112.2	129.0	16.7	14.9	1.5	6.9
<i>од кои:</i>						
- месо и преработки од месо	16.6	18.4	1.8	10.9	0.2	0.7
- жита и преработки од жита	16.5	19.2	2.7	16.5	0.3	1.1
- овошје и зеленчук	56.7	67.1	10.4	18.3	1.0	4.3
Тутун и пијалаци	92.6	87.7	-4.8	-5.2	-0.4	-2.0
Суровини освен гориво	60.6	114.8	54.2	89.4	5.0	22.2
<i>од кои:</i>						
- метална руда и метални отпадоци	44.2	89.9	45.8	103.6	4.2	18.8
Минерални горива, мазива и сл.	74.7	104.6	29.9	40.0	2.8	12.3
<i>од кои:</i>						
- нафта и производи од нафта	71.4	89.2	17.7	24.8	1.6	7.3
- електрична енергија	1.2	13.1	11.9	1,006.3	1.1	4.9
Животински и растителни масла	4.2	3.5	-0.7	-16.2	-0.1	-0.3
Хемиски производи	65.5	118.2	52.7	80.5	4.9	21.6
- медицински и фармацевтски производи	25.3	29.2	3.9	15.4	0.4	1.6
- хемиски материи и производи	2.6	56.6	54.1	22 пати	5.0	22.2
Производи класирани по материјали	294.7	401.0	106.3	36.1	9.8	43.6
<i>од кои:</i>						
- изработки од неметални минерали	34.7	30.7	-4.0	-11.6	-0.4	-1.6
- железо и челик	199.7	315.2	115.5	57.9	10.7	47.4
- обоени метали	1.9	3.6	1.7	87.1	0.2	0.7
- изработки од метали	32.0	21.3	-10.7	-33.4	-1.0	-4.4
Машини и транспортни уреди	62.6	58.0	-4.6	-7.4	-0.4	-1.9
<i>од кои:</i>						
- друмски возила	8.8	12.2	3.4	38.1	0.3	1.4
Разни готови производи	312.6	306.2	-6.4	-2.0	-0.6	-2.6
<i>од кои:</i>						
- мебел	12.6	13.4	0.8	6.3	0.1	0.3
- облека	247.3	242.5	-4.8	-1.9	-0.4	-2.0
- обувки	33.7	32.3	-1.4	-4.2	-0.1	-0.6

Табела 10

Салда на одделни категории во размената на стоки според СМТК во 2008 и 2009 година

САЛДА, СТОКИ	I-VII 2009 I-VII 2010		годишна промена		придонеси	
	во милиони евра		во милиони евра	%	процентни поени	%
ВКУПНО	-986.0	-880.4	105.5	-10.7	-10.7	100
Производи за храна	-117.3	-101.6	15.7	-13.4	-1.6	14.9
<i>од кои:</i>						
- месо и преработки од месо	-40.3	-34.5	5.8	-14.3	-0.6	5.5
- жита и преработки од жита	-21.1	-13.9	7.3	-34.4	-0.7	6.9
- овошје и зеленчук	27.1	37.6	10.5	38.6	-1.1	9.9
Тутун и пијалаци	72.2	62.8	-9.4	-13.0	1.0	-8.9
Суровини освен гориво	-12.4	12.3	24.7	-198.9	-2.5	23.4
<i>од кои:</i>						
- метална руда и метални отпадоци	5.4	21.1	15.7	293.2	-1.6	14.9
Минерални горива, мазива и сл.	-258.7	-257.9	0.8	-0.3	-0.1	0.8
<i>од кои:</i>						
- нафта и производи од нафта	-169.0	-194.3	-25.4	15.0	2.6	-24.1
- гас - природен или индустриски	-21.4	-33.7	-12.4	57.9	1.3	-11.7
- електрична енергија	-64.5	-22.3	42.2	-65.4	-4.3	40.0
Животински и растителни масла	-17.0	-13.6	3.4	-20.0	-0.3	3.2
Хемиски производи	-163.0	-170.0	-7.0	4.3	0.7	-6.6
- неорганско-хемиски производи	-1.9	-57.3	-55.4	31 пат	5.6	-52.5
- хемиски материи и производи	-22.5	30.3	52.8	-234.5	-5.4	50.0
Производи класирани по материјали	-188.1	-150.4	37.7	-20.0	-3.8	35.7
<i>од кои:</i>						
- изработки од неметални минерали	-9.6	-24.2	-14.6	151.8	1.5	-13.8
- железо и челик	87.0	163.4	76.4	87.9	-7.8	72.4
- обоени метали	-18.7	-37.4	-18.7	100.1	1.9	-17.7
- изработки од метали	-14.2	-19.8	-5.6	39.2	0.6	-5.3
Машини и транспортни уреди	-448.3	-403.6	44.7	-10.0	-4.5	42.3
<i>од кои:</i>						
- друмски возила	-119.4	-163.5	-44.1	36.9	4.5	-41.8
- останати транспортни средства	-33.0	-3.5	29.5	-89.5	-3.0	28.0
Разни готови производи	150.2	143.8	-6.5	-4.3	0.7	-6.1
<i>од кои:</i>						
- мебел	-3.5	-4.2	-0.6	18.3	0.1	-0.6
- облека	215.6	215.2	-0.5	-0.2	0.0	-0.4
- обувки	18.7	18.2	-0.5	-2.9	0.1	-0.5

Табела 11

Монетарни движења, август 2010 година

	30.06.2010	31.07.2010	31.08.2010	месечна промена (31.08.2010/31.07.2010)		годишна промена (31.08.2010/ 31.08.2009)
	остварено	остварено	остварено	во мил.ден	во %	во %
<i>во милиони денари</i>						
Парична маса М4	220,359	216,146	219,965	3,819	1.8	12.4
Готови пари во оптик ¹	15,662	16,728	16,204	-524	-3.1	9.7
Денарски депозити ²	99,681	95,228	98,422	3,193	3.4	17.5
Девизни депозити	105,016	104,190	105,340	1,150	1.1	8.4
Вкупни депозити	204,697	199,418	203,762	4,343	2.2	12.6
Примарни пари	47,463	46,919	47,338	419	0.9	10.9

¹ Се однесува на готови пари во оптик, без готовина во благајна на банките.

² Вклучува депозитни пари и депозитни пари на останати финансиски институции кај НБРМ

	30.06.2010	31.07.2010	31.08.2010	месечна промена (31.08.2010/31.07.2010)		годишна промена (31.08.2010/ 31.08.2009)
	остварено	остварено	остварено	во мил.ден	во %	во %
<i>во милиони денари</i>						
Кредити на приватен сектор	185,259	186,222	187,728	1,506	0.8	7.1
Во денари	141,971	143,432	144,184	752	0.5	5.1
Во странска валута	43,287	42,790	43,544	755	1.8	14.1
Нето девизна актива на банките	-360	-2,064	-3,049	-986	47.8	-207.6

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 12

Монетарни агрегати

(во %)

во %	период во однос на претходен период												годишна промена											
	2008				2009				2010				2008				2009				2010			
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	јули	август	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	јули	август
М0	-8.8	13.5	-0.02	4.4	-10.2	1.7	11.8	10	-4.3	7.9	-1.1	0.9	16.6	22.2	19.6	8.0	6.4	-4.7	6.6	12.4	19.8	27.1	11.3	10.9
М1	-5.9	11.2	1.50	7.8	-13.5	1.8	0.6	9	-3.7	4.5	0.3	1.7	24.3	30.2	22.2	14.5	5.2	-3.6	-4.5	-3.5	7.4	10.3	9.1	8.0
М4	1.6	6.3	4.3	-1.2	-2.6	0.8	2.0	5.9	1.7	4.6	-1.9	1.8	25.3	21.4	22.0	11.2	6.6	1.2	-1.1	6	10.7	14.8	12.8	12.4
М4-денарски дел	-1.4	6.6	2.0	-3.2	-9.5	-0.7	-1.7	8.3	1.4	6.6	-2.9	2.4	33.5	24.7	20.0	3.9	-4.7	-11.3	-14.5	-4.4	7.04	15.0	15.6	16.3

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 13

Депозити на приватниот сектор*
(во милиони денари)

		состојба	месечна промена		годишна промена	
		31.08.2010	износ	%	износ	%
Вкупни депозити на приватен сектор*		201,567	4,419	2.2	23,925	13.5
Денарски депозити	Домаќинства	52,691	243	0.5	15,150	40.4
	Претпријатија	29,945	2,195	7.9	-1,331	-4.3
	Вкупно	96,227	3,269	3.5	15,730	19.5
Девизни депозити	Домаќинства	83,927	1,063	1.3	6,151	7.9
	Претпријатија	19,660	129	0.7	2,019	11.4
	Вкупно	105,340	1,150	1.1	8,195	8.4
Вкупни депозити на домаќинства		136,618	1,305	1.0	21,300	18.5
Вкупни депозити на претпријатија**		49,605	2,324	4.9	688	1.4

* Вклучува депозитни пари

** Се однесува на депозити на приватен сектор

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 14

Кредити на приватниот сектор
(во милиони денари)

		состојба	месечна промена		годишна промена	
		31.08.2010	износ	%	износ	%
Вкупни кредити на приватен сектор		187,728	1,506	0.8	12,403	7.1
Денарски кредити	Домаќинства	70,424	510	0.7	2,244	3.3
	Претпријатија	73,632	237	0.3	4,778	6.9
	Вкупно	144,184	752	0.5	7,033	5.1
Девизни кредити	Домаќинства	4,416	84	1.9	449	11.3
	Претпријатија	39,064	670	1.7	4,940	14.5
	Вкупно	43,544	755	1.8	5,370	14.1
Вкупни кредити на домаќинства		74,840	594	0.8	2,693	3.7
Вкупни кредити на претпријатија		112,695	907	0.8	9,718	9.4

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 15

Каматни стапки
(во %)

	август 2010 година	месечна промена	годишна промена
	во %	во процентни поени	
Каматна стапка на аукциите на благајничките записи (28 дена)	4.68	-0.3	-4.3
Меѓубанкарска каматна стапка на пазар на депозити (МКДОНИА)	2.89	-0.28	-3.5
Каматна стапка на државни записи со рок на достасување од три месеци*		/	/
	јули 2010 година	месечна промена	годишна промена
	во %	во процентни поени	
Пондерирани активни каматни стапки на банките	9.2	-0.4	-1.0
Пондерирани пасивни каматни стапки на банките	7.1	0.1	-0.1

*Последната аукција на тримесечни државни записи е одржана на 07.07.2009 година